

Nepriklausoma

Lietuva

THIS PAPER WAS MAILED
THURSDAY June 12, 1986.

LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY

Nr. 24 (46-tieji metai) * 1986 m. BIRŽELIO - JUNE 12 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

7722 GEORGE ST., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. Tel.: 366-6220

50 c.

SAVAITINIAI ĮYKIAI

(h.n.)

KURT WALDHEIM IŠRINKTAS AUSTRIJOS PREZIDENTU

Š.m. birželio mėn. 8 d. įvykusiuose papildomuose prezidentiniuose rinkimuose Austrijos gyventojai aiškiai balsų dauguma savo prezidentu išrinko buvusį Jungtinių Tautų generalinį sekretorių Kurt Waldheim'ą. Už Waldheim'ą, 67 metų amžiaus, balsavo 2,464,598 balsuotojai, t.y. 53.9% visų balsavusių. Už jo oponentą socialistą Kurt Steyrer'į, 66 metų amžiaus, balsavo 2,107,317 arba 46.1% balsuotojų. Po išrinkimo pasakytose kalboje Waldheim, tarpe kita ko, pasakė: "Rinkimų rezultatai rodo, kad Austrijos gyventojai atsisako priimti man mestus kaltinimus. Aš esu įsitikinęs, kad yra įmanoma šią situaciją nuraminti."

O situacija tikrai nebuvo ir nėra rami. Pasaulio Žydų Kongresas kelis mėnesius prieš rinkimus ėmė kelti spaudoje, ypač amerikiečių spaudoje, įvairius, iki šiol jokiais tikrais faktais nepagrįstus, kaltinimus, nukreiptus prieš Waldheim'ą. Iš šalių stebint, tai buvo labai netaktiškas kišimasis į kitos valstybės rinkiminę veiklą. Ir buvo labai aišku, kad JAV kraštutinės žydų organizacijos, remiamos Izraelio, nutarė daryti visa, kad Waldheim'as nebūtų išrinktas Austrijos prezidentu. Buvo nuolat spausdinama viena nuotrauka, kurioje Waldheim'as dėvi vokiečių karininko uniformą, ir daromos labai aiškios užuominos, jog esą Waldheim'as nėra buvęs tikrai paprastas leitenantas ir vertėjas, bet žvalgybos karininkas ir užsiėmęs jugoslavų partizanų likvidavimu bei serbų, čigonų ir kitokių tautybių asmenų persekiojimu, o taip pat dalyvavęs Graikijos žydų tremimuose ir koncentracijos ir naikinimo lageriuose. Šiems kaltinimams tačiau kol kas trūksta įrodymų. Prieš pat rinkimus iš Izraelio net buvo paleistas gandas, kad esą Waldheim'as savo rankomis užmušė vieną žydą. Tačiau šis piktas šmeižtas ir kaltinimas buvo netrukus atšauktas. Visa tai rodo, kokia karštligiška isterika, nesiskaitant nei su faktais, nei su tarptautine diplomatija, nei su būdais bei priemonėmis, buvo bandyta sulaukyti Waldheim'ą o išrinkimą. Kodėl? Atrodo, kad Izraelis keršija už Waldheim'o sekretoriavimo metu padarytus kai kuriuos žydams ir Izraeliui nepalankius Jungtinių Tautų nutarimus. Kiekvienu atveju, Waldheim'o atvejis rodo, kaip neturint jokių faktų, galima terorizuoti net kitos valstybės politinį gyvenimą. Kodėl visa tai nebuvo iškelta prieš Waldheim'ą išrenkant JT generaliniu sekretoriumi?

Kodėl anksčiau net tasai pagarsėjęs Simon Wiesenthaler, kuris savo būstinę yra įsitaisęs Austrijoje, neišskėlė jokių kaltinimų? Kodėl Jugoslavijos komunistų valdžia tikrai dabar staiga rado kaltinimus prieš Waldheim'ą? Ir šie ir visa eilė kitų klausimų gerokai aptemdo sukeltos alaso neva tai paprastą teisybės ieškojimą. O Pasaulinio Žydų Kongreso reikalavimas, kad Amerika ir Kanada neišleistų Austrijos naujojo prezidento, jau siekia nesuprantamo išūlumo ir kišimosi į ne savo reikalus ribas. Todėl Kanados - ir Amerikos - vyriausybės laikysena pagirtina. Ir viena ir kita pareiškė, kad tarptautinė diplomatija tokio dalyko negali nei svarstyti - visų valstybių išrinktieji žmonės automatiškai įgyja diplomatinį imunitetą ir gali vykti kur nori. Kanada, kaip paprastai daroma, taip pat Waldheim'ą pasveikino su išrinkimu. Tikrai vienas Izraelis to nepadarė. Be to, Izraelis atšaukė iš Vienos ir savo ambasadorių. Nežiūrint anksčiau minėto Waldheim'o pasisakymo, neatrodo, kad ši erzelinga maišatis, deja, labai primenanti naują raganų medžioklę, greitai baigtųsi.

GORBAČIOVAS TEISINASI

Kalbėdamas Budapešte, Gorbačiovas, Sovietų Sąjungos diktatorius, pareiškė vengrams, kad apie Chernobyl'o atominės jėgainės sprogimą Kremlius pranešęs visoms valstybėms laiku ir kad ateityje būtų laikomasi griežtesnių nuostatų.

Užsienis ir vengrai, žinoma, labai gerai žino, kad Gorbačiovas pirmu atveju meluoja ir antru gali labiau siai pasinaudoti pats. Pastaruoju metu, kai mirė jau virš 27-toji jėgainės katastrofos aukā, sovietai visokiais būdais bando savo kaltę sušvelninti ir sumenkinti, nurodinėdami kitiems kaip ir ką daryti panašios katastrofos metu ir po jos.

LIEPIA KRAUSTYTIŠ LIBIJOS

Nors JAV-ės bombardavo Libiją ir laiko ją pačia nedoraisia teroristų perykla ir globėja pasaulyje, betgi net penkios amerikiečių naftos bendrovės tebesėdi Libijoje, kraudamos pinigų ir pumpuodamos pulkininko Khadafy naftą. Tokia gobšia kapitalistinė etika jau ne pirmą kartą demonstravo ir tebedemonstruoja amerikiečių biznierių ir kituose kraštuose. Š.m. birželio 9 d. JAV Atstovų Rūmai ir prezidentas Reagan'as nutarė, kad toks biznis visdėlio per daug nešvarus ir įsakė iki š.m. birželio mėnesio pabaigos visoms penkioms bendrovėms išsikraustyti iš Libijos.

SOCIALISTAI NUJAUČIA PRALAIMĖJIMĄ AUSTRIJOJE

Tuoju po Kurt Waldheim'o išrinkimo prezidentu, Vienoje atsistatydino dabartinis Austrijos kancleris ir iš savo pareigų, ir iš socialistų partijos vado posto. Taip Fred Sinowitz, 57 metų amžiaus, perdavė Austrijos vyriausybės vadovavimą 46 metų amžiaus socialistui Franz Vranitzky. Šis atsistatydinimas aiškinamas Austrijoje ir užsienyje kaip nuolat silpnėjantis socialistų partijos ženklas. Valdžiusi Austriją jau 16 metų, sukrėsta įvairių nepasisekimų bei nesuipratimų, socialistų partija jaučia, kad žmonės nori pakeitimo ir yra pasiryžę kitų metų balandžio mėnesio visuotiniuose rinkimuose balsuoti už konservatyvesnę ir labiau iškeliančią Austrijos tautinius rūpesčius Liaudies partiją (Oesterreichisch Volkspartei). Socialistai, pakeisdami kanclerį, bando šiai galimybei bei pavojui užbėgti už akių. Tačiau Waldheim'o išrinkimas prezidentu tokia žymia balsų persvara yra taip pat vienas aiškių ženklų, kad Austrijos gyventojai nori pakeitimo. Waldheim'as buvo kaip tikrai remiamas Austrijos Liaudies partijos (Oe.V.). Tačiau prezidentas Austrijoje yra labiau reprezentacinė asmenybė, visą valdymą atlieka kancleris, kuris yra rinkimus laimėjusios partijos vadas.

PEKISTAI NEBEPROPAGUOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

Paskutiniąjame Parti Quebecois suvažiavime, kuris tik ką baigėsi, ir partijos vadas Johnson, ir daugelis anksčiau buvusių aršių separatistų ir nepriklausomybinių, dabar retai ir vos su puse lūpų prisimena Quebec'o nepriklausomybę, tvirtindami, kad laikas verčia siekti kitokių tikslų ir kitomis priemonėmis bandyti įgyvendinti senuosius šūkius. Aršiosios ir arogantiškosios partijos siekia subliuško ypač po to, kai jaunoji provincijos karta ėmė daug labiau domėtis karjeromis, mokslu ir bendradarbiavimu su kitomis provincijomis, negu atsiskyrimu nuo Kanados ir nerealia nepriklausomybe.

ONTARIO DAKTARAI STREIKUOJA

Jau kuris laikas, kai Ontario daktarų organizacija (OMA - Ontario Medical Association) kovoja su naująja provincijos liberalų vyriausybe dėl taip vadinamo "extra" arba papildomo užmokesčio. Iki šiol Ontario gydytojai galėjo šalia užmokesčio, gaunamo iš provincinės valdžios, imti dar ir iš pacientų papildomą užmokestį, jeigu nutardavo, kad valdžios mokamasai yra nepakankamas. Ontario provinci-

nė valdžia betgi nutarė šią vasarą priimti įstatymą, kuris tokį papildomą mokestį uždraustų. Gydytojai tvirtindami, kad tai esąs jų profesinės laisvės varžymas, priešinosi tokiam įstatymui. Pradėję vienadieniais streikais, gydytojai bandys streikuoti, anot OMA, neribotą laiką. Kitose provincijose gydytojai, bandę apginti tokį papildomą atlyginimo ėmimą, pralaimėjo. Ir Ontario provincijos gyventojų didelė dauguma yra priešinga tokiame gydytojų papildomam pasipinigavimui, todėl provincinė vyriausybė laikosi kietai ir įstatymą, tikriausiai, praves.

Paraštėje tektų tikrai pastebėti, kad gydytojai kažkodėl jokiū būdu nenori pripažinti, jog jų pasipriešinimas pagrįstas vien tik tai noru gauti daugiau pinigų, Betgi, gydytojai šiame krašte tikrai uždirba pakankamai. Kad jie bando lygintis su JAV gydytojais yra grynas neįsipratimas, nes nei viename pažengusiame pasaulio krašte nėra taip begėdiškai lupami pinigai iš ligonių, kaip JAV-ese. Amerikos Gydytojų Sąjunga tikrai nėra ir negali būti

žmonės buvo susigyrę su valdžios smurtu. "Šis kelias, todėl labai geras, kad jis yra grįstas jį tiesusių žmonių kaulais. Jis eina iki Lenos ir toliau į šiaurę, o ten jūs išmirsite badu",- kalbėjo senas, mano sutiktas žmogus. (H.Tautvaišienė iš:"Tautų kapinynas Sibiro tundroje").

Steiblių šeimos gyvenvietė Krasnojarsko krašte 1971 m. Buvo išvežti 1947 m. iš Prūsokiškių vienk. Kukiškių vls. Utenos apskr.

Lietuvių tremtinių kaimelis Manko raj., Krasnojarsko krašte

pavyzdžiui jokiam šiek tiek žmogiškos sąžinės turinčiam profesinio padarumo bei gydytojui bet kur pasaulyje.

NEW YORKO ŠAULIAI SKELBIA LITERATŪRINĮ KONKURSA

Brangios Lietuvos garbei, norėdami įprasminti Lietuvos Krikšto 600 metų jubiliejų, LŠST Simo Kudirkos Šaulių Kuopa New Yorke skelbia: ROMANO AR NOVELIŲ RINKINIO KONKURSA

Tema - laisva, patriotinė, su krikščioniškos minties atspalviu. Knygos dydis - nemažiau 200 puslapių rankraštis, parašytas rašomąja mašinėle, dvigubu tarpu tarp eilučių ir tik vienoje puslapio pusėje. Rankraštis pasirašomas slapyvardžiu, tikroji autoriaus pavardė įdedama į atskirą voką, ant kurio užrašomas autoriaus slapyvardis. Premijos dydis - \$1.000.

Konkurso terminas - 1987 m. birželio mėn. 1 diena. Rankraščius siųsti šiuo adresu: Kęstutis Miklas, 71 Farmers Ave., Plainview, N.Y., 11803.

Kuopos Valdyba sudarys specialią Komisiją konkursui praveisti ir kūriniams įvertinti. Premijos įteikimo data bus paskelbta vėliau.

Premijuotas kūrinys lieka Kuopos nuosavybe su teise jį atspausdinti Kuopos vardu. Kiti rankraščiai bus sugrąžinti tik autoriams raštiškai pareikalavus.

Kaip taurieji knygnešiai saugojo lietuvišką žodį ir jį skleidė, kaip paskui kartų kartos ugdė lietuviškojo žodžio kūrybą, taip ir dabar reikalingi lietuviškosios kūrybos puoselėtojai.

KVIEČIAME ŠIUO KONKURSU SUSIDOMĖTI IR JAME DALYVAUTI.

LSST Simo KUDIRKOS ŠAULIŲ KUOPOS New Yorke Valdyba

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la libération de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina \$ 20

Rėmėjo – \$25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomoni. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš ansio susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

NACIŲ KARO NUSIKALTĖLIŲ IEŠKOJIMAS TEBEVYKSTA

V. A. Švilpys

1985 m. vasario 7 d. teisingumo ministeris John Crosbie, pagal ministerio pirmininko Brian Mulroney pareidymą, paskelbė, kad sudaroma nacių karo nusikaltėlių Kanadoje identifikuoti komisija. Jos įgaliotiniu buvo paskirtas teisėjas Jules Deschênes, kuris iki 1985.XII.31 turėjo pristatyti raportą ministerių kabinetui.

Teisėjas Deschênes paskelbė, kad suinteresuoti asmenys ir organizacijos gali pareikšti savo parodymus. Žydų organizacijų, kaip Kanados Žydų Kongreso, Kanados Žydų B'nai Brith organizacijos atstovai ir "nacių medžiotojų" Wiesenthal atstovas Kanadoje Sol Littman ir kiti labai aktyviai dalyvavo parodymuose, pareiškimuose spaudoje, kartais minint ir pavardes. Susidarė įspūdis, kad kai kurios tautybių grupės buvo nacių karo nusikaltėliai ir patys, be vokiečių SS įsakymų organizavo ir vykdė žydų žudynes. Pagal Wiesenthal'į, pavyzdžiui, 218 ukrainiečių buvo SS karininkais, kurie administravo mirties stovyklas ir dabar gyvena Kanadoje.

Netikėtai ir nelauktai užkluptos etninės grupės mažiau ar daugiau reagavo. Stipriausiai pasirodė ukrainiečiai, kurie tuojuo pat įsteigė \$500,000 fondą, sudarė specialias komisijas savo vardui ginti ir pasamdė prityrusius advokatus.

Pabaltiečiai, taigi ir lietuviai, organizuotai menkai pasireiškė. Laimė, kelių paskirų asmenų mažesne ar didesne veikla buvo ginamas ir lietuvių vardas, dažniausiai bendradarbiaujant su ukrainiečiais.

AR VYKTI Į SOVIETŲ SĄJUNGĄ IEŠKOTI LIUDININKŲ?

Tai buvo vienas iš esminių klausimų. Etninės grupės nesutiko, kad būtų priimami sovietų pristatyti liudininkai ir dokumentai. Sovietų Sąjungoje tikra teisinė sistema, kaip kad žinoma demokratiniame šalyse, neegzistuoja. Jų teisinė sistema yra politinio režimo palaikymui ir gerai žinoma, kad stengiamasi inkriminuoti politinius pabėgėlius.

Žydų organizacijų atstovai neprieštaravo, kad sovietų teisinė sistema nepatikima, bet vistiek reikalavo, kad Sovietų patiekti dokumentai būtų priimami; juos reikia tik gerai patikrinti.

NUTARIMAS VYKTI Į SOVIETŲ SĄJUNGĄ, BET SU SĄLYGOMIS

Teisėjas Deschênes paprašė jo komisijos terminą pratęsti 6 mėnesius, ir 1985 m. lapkričio gale nutarė vykti rinkti medžiagą į Sovietų Sąjungą, bet su 6-šiomis sąlygomis, ir atitinkamai parašė raštą Sovietų vyriausybei. Tos sąlygos tokios: Kanados Komisijos atstovai gali apklausinti kurį tik nori asmenį pagal Kanados teises taisykles; laisvas priėjimas prie originalių vokiečių dokumentų; priėjimas prie ankstyvesnių liudininkų pareiškimų; Kanados vertėjai; išlaikyti kaltinamųjų asmenų privatumą (neskelbti pavardžių); pasidaryti vaizdažuostes.

Anksčiau Sovietų ambasados pareigūnai Ottawoje pakartotinai pareiškė, kad visas sąlygas priims. Slinko mėnesiai ir atsakymo iš Sovietų nebuvo. Tuo tarpu Ukrainos miesteliuose vyko "spontaniški" žmonių susirinkimai, kurie neva prieš 40 metų matė dviejų ukrainiečių, dabar gyvenančių Kanadoje, žiaurius nusikaltimus ir reikalavo tuos asmenis pasmerkti.

Pagalau po 6 mėnesių, gegužės pradžioje, atėjo savotiškai suktas atsakymas. Leidžiamą Komisijos nariams vykti tik po birželio 10 dienos, (kai Komisija turi baigti savo visą darbą iki birželio 30 dienos), ir nesakoma, ar tos 6-šios sąlygos ar bent dalis jų priimama. Sakoma, kad dėl procedūros susitars Komisijai atvykus į Sovietų Sąjungą. Toliau - pirmiausia Komisija turės apklausinti didoką eilę liudininkų, apie 2 kaltinamus ukrainiečius, dėl kurių vyko pasipiktinimo manifestacijos Ukrainos miesteliuose. Sovietų ambasados pareigūnas Ottawoje pasikvietė Ottawos dienraščio žurnalistą ir jam įteikė tų dviejų ukrainiečių pavardes su kaltinimais, nors pagal Deschênes Komisijos nustatytas taisykles griežtai draudžiama įtariamųjų pavardes viešai skelbti.

Iš esmės, Sovietai atmetė teisėjo Deschênes prašymą, bet suktoje formoje, nes pav., rašo, jog sutinka

"DP: LITHUANIAN IMMIGRATION TO CANADA AFTER THE SECOND WORLD WAR"

365 puslapiai, 40 iliustracijų, parašyta

dr. MILDOS DANYTĖS,

išleista Multicultural History Society of Ontario.

Minkštais viršeliais – \$14.95, kietais – \$19.95

Persiųntimui pridėti \$1.50.

Užsakymus ir čekius siųsti: J.V. Danyš,

1681 Ainsley Dr., Ottawa, Ont. K2C 0S8

XXII- OJI BALTIJOS SKAUTŲ- SKAUCIŲ STOVYKLA

įvyks RUGPJŪČIO 2- 10 d. d.

Rengia GELEŽINIO VILKO ir NERINGOS tuntai Mont-realyje.

PRASŲME VISŲ REGISTRUOTIS ir perduoti įmokėjimą (\$40) prieš LIEPOS 14 d.

Informacija skambinant arba parašant:

ps. Asta Staškevičienė

1505 de Biencourt, MONTREAL, Que. H4E 1T1,

tel: (514) 768-5484, arba

ps. Rimas Piečaitis

8010 Simonne, LASALLE, Que. H8P 1W5

tel: (514) 365-3570.

Montrealio skautai prie Kūčių stalo

kad jo Komisijos nariai atvyktų, o jau vėliau susitarsią dėl sąlygų.

KOKIA PADĖTIS DABAR

Teisėjas Deschênes paprašė antrojo pratęsimo savo Komisijos darbu - 3 mėnesius. Nors anksčiau ministeris J. Crosbie įtaigojo, kad antrojo pratęsimo nebus, bet, pagal spaudą, žydų organizacijų spaudžiamas, sutiko. Taip pat teisėjas Deschênes parašė laišką Sovietų vyriausybei, prašydamas paaiškinimų dėl jų atsakymo. Taigi, dar neatsižadėta vykti į Sovietų Sąjungą. Atrodo, kad tam tikrų srovių spaudimas yra didelis.

Klausimas pasidarė politinis, nors toks buvo ir nuo pradžios. Ukrainiečių specialios komisijos, šalia teisi- nių pastangų, visą laiką stengiasi informuoti Kanados parlamento narius, įtakingus asmenis ir spaudą. Neseniai išleido 290 puslapių knygą "Ukrainians during World War II - History and its Aftermath", kurioje eilėje gerai pa- ruoštų straipsnių aiškina, kokia padėtis buvo karo me- tais ir pridėdami karo meto dokumentai, kurie rodo, kad vokiečių nacinė valdžia absoliutiškai viską kontroliavo.

Prieš savaitę 50 ukrainiečių studentų iš įvairių Kanados vietovių aplankė virš šimto parlamento narių, pirmiausia iš savo apylinkių, įteikė jiems atitinkamą in- formaciją, prašydami sustabdyti "raganų medžioklę". Sa- koma, kad rado nemažai pritarimo. Jau ir anksčiau ne- mažas skaičius parlamento narių, ypač iš Vakarų, akty- viai pritarė šiai akcijai, bet oficialiai turi pasiduoti par- tijos politikai.

Galima pakartoti, kad šis klausimas pasidarė poli- tinis ir nuo politinių vadų priklausys sprendimas.

AUSTRALIJOJE PRADĖTA IEŠKOTI NACIŲ KARO NUSIKALTĖLIŲ

Pagal Associated Press iš Sydney, Australia (Glo- be and Mail, 1986.VI.8), Australijos vyriausybė pradėjo formalius tyrinėjimus dėl kaltinimų, kad nacių karo nusi- kaltėliai išsikūrė Australijoje po Antrojo Pasaulinio karo. Buvęs valdžios tarnautojas Andrew Menzies paskirtas vadovauti tyrinėjimų komisijai. Manoma, kad tyrinėjimai truks 3 mėnesius.

Darbo partijos atstovas Gerry Hand prieš keletą savaičių pareiškė, kad jis gavo dokumentus, kurie rodo, kad Britų vyriausybė 1948 m. paprašė "nebūti kietais" su nacių karo nusikaltėliais.

Australijos Žydų Taryba mano, kad 150 karo nusi- kaltėlių ir kolaborantų apsigyveno Australijoje po Antro- jo Pasaulinio karo.

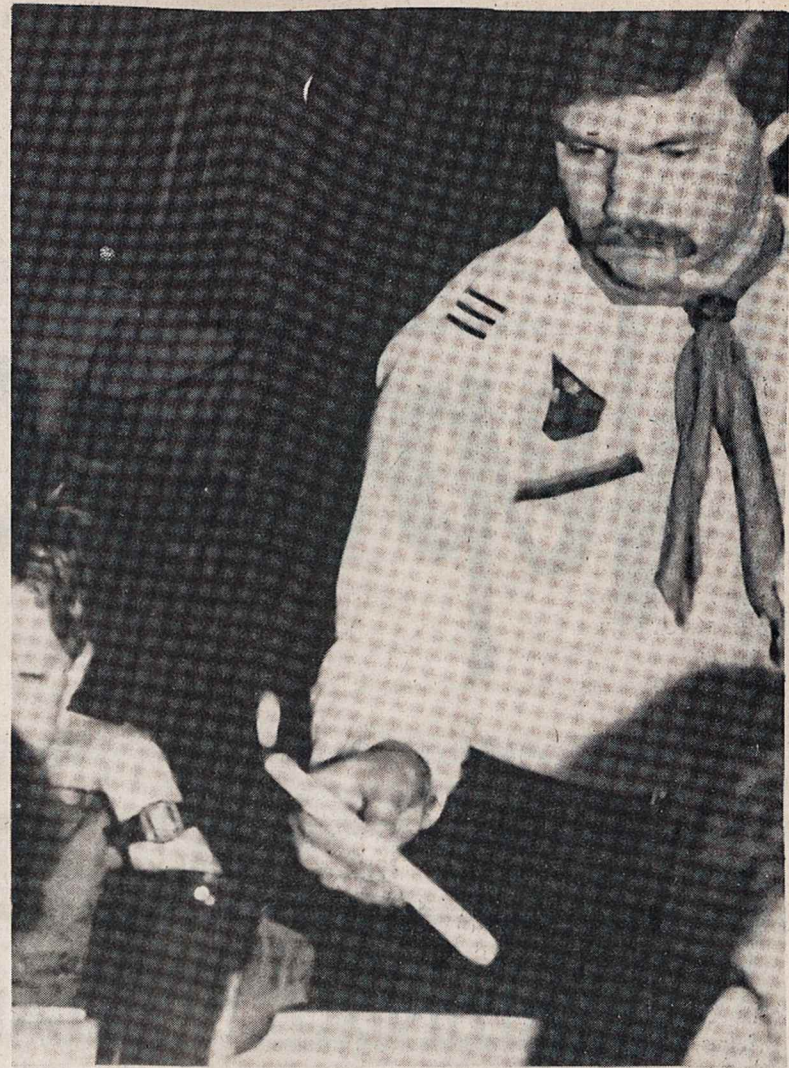
"AUSZROS" PASĖLYS

(Dr. Birutės Cipliauskaitės paskaita III-jame "Aušros" Gimnazijos auklėtiniių suvažiavime Toronte, š.m. birželio mėn. 1 d., Lietuvių Namuose).

Susirinkome švęsti sukahties, kurios iš tikrųjų nė- ra: 1986 m. sueina 100 metų nuo paskutinio "Auszros" numerio pasirodymo. Ir kalbėtis šį kartą jau tik truputį "Aušros" gimnazijos paragauti gavusi. Man betgi atro- do, kad "Aušra" buvo beveik tiltu tarp pirmosios "Ausz- ros" ir mūsų tremties gimnazijos.

Su aušrininkais "Aušrą" rišo ne tik dr. Šliūpo pri- siminimas, kad "draugystė mūsų turės būti ženklų paki- limo mūsų žmonėms iš saldaus ir ilgo snaudulio", o ir jų pliuralistinė dvasia. Tomas Venclova savo straipsnyje "Perspectives on "Aušra" pabrėžia, kad aušrininkų - pir- mųjų mūsų intelektualų - pagrindine savybe buvo jų to- lerantiškumas, kuris jiems neleido užsidaryti parapijini- me ratelyje, o vedė į tarptautinius barus. "Aušros" abitu- rientai taip pat pasižymėjo ideologinių pakraipų gausumu ir darniu jų sutaikymu. Aušrininkų veikla siekė įvairia- sias visuomeninio gyvenimo apraiškas. Aušrokai, kaip tvirtina Leonatienė savo prisiminimuose, taip pat buvo veržlūs ir vadovaujantys visur, net sporte; jie ėjo per krautuves, bandydami jų surusintus savininkus atversti lietuviybėn; bažnyčiose kovojo už lietuvišką žodį; pirma- jai rusų okupacijai užėjus, stoji ginti kraštą, kaip parti- zantai. Manau, kad ir šiandien buvusių aušrokių dvasioje tebegyvas išpareigojimo jausmas, kuris buvo pirmosios laidos abiturientų baigiamuosiuose egzaminuose gvilde- namas jiems užduota tema: "Aušros pasėlys". Su pasi- džiavimu galime galvoti, kad ir mus dar riša nors plo- nytis siūlas su ta "Auszra".

Dr. Skrupskelienė yra taip išsamiai ir gyvai perdavusi visą "Aušros" isikūrimo ir vystymosi istoriją prareito minėjimo pagrindinėje paskaitoje, kad būtų be- veik paradoksiška grįžti prie tos pačios temos. Tad tebū- nie man leista labai subjektyviai prisiminti tik kelias per "Aušrą" perėjusias asmenybes: ne tiek kaip paskirus

P.s. Rimas Piečaitis uždega žvakę skautų Kūčiose.

asmenis, o kaip "Aušros" dvasios įkūnijimo pavyzdžius. Kadangi visą gyvenimą praleidau prie literatūros, iš anksto prašau visų griežtųjų mokslų atstovų atleidimo už tai, kad apie juos neužsiminsiu. Menininkams gi atsto- vaus vienas pačių iškiliausių. Norėčiau trumpai pasidilin- ti mintimis apie du mano atintyje išskirtinai iširėžusius mokytojus ir vieną abiturientą.

Pirmoji iš tų asmenybių, man daugiau pažįstama tik kaip legenda, yra Juozas Brazaitis, tada dar Amraze- vičius, dėstęs tik aukštesnėse klasėse lietuvių literatūrą. Nors pačiai jo paragauti neteko, gimnazijos koridoriuose buvo daug apie jį kalbama, ir laukėme, kol pagaliau ate- eis ir mūsų eilė jį išgirsti. Pasirinkau jį kaip reprezentą- tyvią figūrą, nes jis įkūnija daugelį laikraštyje "Ausrą" iškeltų savybių ir tampa lyg tiltu tarp aušrininkų dvasios ir modernios gimnazijos reikalavimų. Pradėjęs moky- tojauti 1927 m. "Aušros" mergaičių gimnazijoje, su per- traukomis ir šalia to dėstydamas universitete, joje išbu- vo iki 1944 metų. Jo buvusieji mokiniai kalba apie jo ypatingą tolerantiškumą. Daug kas mini ir jo kuklumą, nors savo išsilavinimu ir žiniomis jis prašoka nevieną garsiau kalbantį. Pasak Stasio Ylos, jis visuomet buvo choristu, ne solistu. Įdomu pažūrėti į jo 1930 m. sudary- tą, išsiuntintą ir "Ateityje" paskelbtą anketą apie "ide- alų mokytoją". Tarp išskirtinų dorybių ten iškeliama tai, kad mokytojas turėtų būti vyresniojo draugu, bet išlai- kyti distanciją; būti rimtas ir drausmingas, bet kartu ir linksmas, o svarbiausia: turi versti pačius mokinius galvoti. Brazaitis, atrodo, kaip tik ir turėjo šią savybę: ir jo raštuose pastebimas nenoras kitiems užmesti savo nuomonę ar autoritetą; jis stengiasi tik sužadinti dėmesį ir versti susimąstyti. Jei buvo mokytoju, kuriems užtek- davo išmokyti pamoką atmintinai, Brazaitis tuo nepasiten- kindavo. Tai jau tikrai modernus priėjimas prie mokymo- si proceso, sugebantis sužadinti gilesnį susidomėjimą dės- tomu dalyku ir vedantis prie originalių minčių.

Užtenka žvilgtelėti į Brazaičio raštų turinio ro- dykles, kad bemat pastebėjus ir kitą saitą su aušrinin- kais. Ir apie literatūrą ar paskirus rašytojus kalbėdamas, jis neapsiriboja vien estetiniu - stilistiniu aspektu anali- zavimu, nes jam visų pirma rūpi tautinis susipratimas. Štai keletas jo straipsnių užvadinimų:

Vaižgantas tautos kūryboje

Dambrauskas - Jaktas: lietuvių tautos paskyrimas

Daukantas: Tautinės minties naujinimas

Valančius: Tautinei minčiai dirvos ruošimas

Vincas Pietaris: Tautinės minties pagrindimas

Maironis ir Lietuva

Žmogus ir žodis tautos kūryboje

Net ir paskutinį kartą prieš savo mirtį viešai pra- bildamas (LKMA 50 m. gyvavimo sukahties proga) kalbė- jo apie "Akademiją tautos kryžkelėje". Tautinis susiprati- mas jam atrodė viso kito pagrindu: "Juo tautos sąmonė aukštesnė, juo ir žodis virsta tobulesne pasisakymo prie- mone". Dėl to daug dėmesio skyrė tautosakai, skatin- damas ir ne literatūros mokytojus, jį kur begalint įnešti.

Visame kame Brazaitis matė pilną sąmoningumo žmogaus išpareigojimą, neapsiribojantį vien gyvenama akimirka: "Mūsų rašytojus, menininkus ir matom tuos dvejopus: ir dabarties reikėjus, ir ateities rodytojus ir vadovus". Tad ir mokytojavimas jam nebuvo tik savo valandos atlikimu; iš jo išplaukė kritikos studijos; dėl jo tapo parašyti net keli vadovėliai.

Labai svarbus Brazaičio dėstyme buvo metodinis pliuralizmas, pasireiškęs ir jo kritikoje. Prie kūrinio jis ėjo plačių horizontų rėmuose, žiūrėdamas į ankstyvesnę literatūrą, sugretindamas aptariamą knygą su visuotinės literatūros kūrinių, ar kitomis meno apraiškomis (pav., su Čiurlionio inau "naujamajai dvasiai" išreikšti). Jis sakė, kad "apžvelgtoji istorija mus apsaugo nuo vienašališkumo". Nuolat kėlė reikalą nesusmulkėti, žiūrint tik į savo lite- ratūrą. "Jeigu tik prieinama, jeigu medžiaga leidžia, pa- ralėlė su kitų tautų liaudies kūryba dar labiau išryškina ir savosios tautos charakterį, ideologiją ir estetinį skonį". Palinkimas į tautišką - visuomeninio prado gvilideną neužmušė betgi estetinio reiklumo. Taip, pav., recenzuo- damas Šakenio "Auszra ir jos gaidynė", jis kritikavo "rim- tai knygai netinkantį, cukerkinį" jos viršelį.

Brazaičiui turim būti dėkingi už tai, kad jis mums davė pagrindą moderniai literatūros kritikai. (Jo literatūros teorijos dėka Vokietijos universitetuose jau- čiausi geriau pasiruošusi už vokiečius studentus). Anot Juozo Girniaus, jis pats pirmasis metodiškai praktikavo formalinę kūrybos analizę, kuria dar 1938 m. pats išrei-škė ne visišką pasitikėjimą. "Nors stilias analizės kelias yra svarbus, bet jis labai klystamas. Mūsų stilistikos isto-rijoj tas kelias klaidės, nes juo tik pradėdama ženg- ti. Jokių stilias analizės pavyzdžių dar neturime". Tuos pirmuosius pavyzdžius prisiėjo jam pačiam sukurti. (b.d.)

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

AR TAI TU VADINIES LIETUVA?

Ar tai tu vadinies Lietuva?
Varsto pirštai lyg rožinį dygų:
Vorkuta, Kustanaj, Kolyma...-
Karoliukai juodi genocido -
Karaganda, Norilskas, Čita,
Permė, Tomskas..., rūdynai, kasyklos...
Ak, kuri paslaptis praeita,
O kuri ateity pasiliks dar?
Vinguriuoja tarp pirštų mamos,
Išklaipytų darbų ir senatvės,
Lyg upeliai tyri Lietuvos
Mūsų kraujo ir ašarų sakmės.
Bodaiko auksiniam smėly
Ir smelinguos miškuose Baikalo.
Ar tiki atkalbėti galįs
Lietuvos Sopulingąją dalį?
Ant spygliuotos vielos suverta
Ne saldžioji mums vynuogių kekė...
Ar tai tu vadinies Lietuva?
Juodos saulės dar leidžias ir teka...

Ar tai tu vadinies Lietuva?
Tavo kasos lyg tėviškės linas,
Tavo akys - padangės spalva...
Nedrąsus palytėjimas pirmas...
O dabar net pro storus virbus
Tavo akys vis rodo į laisvę...
Šiaurės vėjas taip skaudžiai žvarbus...
Ar pajėgsi mylėti belaisvi?
Ar didžiuosies manąja auka.
Mano grotomis, katorga, randais?
Kai vergams tu tebūsi kvaile,
Įtikėjusia laisvės legenda?
Sausą puokštę Joninių naktų
Ašarėlėm pamerkt ar mokėsi ? -
Iš paparčių drauge surinktu,
Kažkurie pražydės, jei mylėsi...
O tikiu aš legenda tava
Apie Laisves dienos atėjimą...
Ar tai tu vadinies Lietuva,
Kuri meile mus širdis gaivina?

Mūsų žeme. Tave mes mylėjom .
Tavo smiltyse - aisčio pėda.
Tavo knygas skaityti pradėjom?
Kai jau draudžiama buvo spauda.
Bet suspėjome perskaityt - "Laisvė."
Ji mus uždegė tarsi ugnis.
Nors nemylį jos Lenino aikštė,
Bet ją myli lietuvio širdis.
Nors kolonoje zekų sulinkę,
Brenda Sibiro tremtį sūnai,
Bet jie laisvei tarnaut pasišventę,-
Ir nelaisvėje liks milžinai.
Dėl tavęs tavo sūnūs vis kaujas,
Dėl tavęs mūsų laisvės kova.
Nes juk tu - mūsų kūnas ir kraujas,
Nes juk tu - vadinies Lietuva.

(Lietuvos Pogrindžio Eilėraščiai)

A. K e r n i u s

MININT SIBIRO TRĖMIMUS

BIRŽELIO TRĖMIMAI yra p i r m a s i s Sovietų Rusijos valdžios įsakymu vykdytas GENOCIDINIS TRĖMIMAS LIETUVOJE.

NEPAMIRŠTINA, kad dar masiškesnis vyko ir ANTRASIS TRĖMIMAS Į SIBIRĄ GEGUŽES mėn.22 ir 23 d.d., karui pasibaigus, 1948 metais,apie kurį rašo Elena J u c i ū t ė savo knygoje IGARKOS NAUJA-MIESTIS. Dedame porą ištraukų:

Pasikvietė Ona svečių, jų tarpe ir Benediktą Butkų. Besivaišinant, bedainuojant Benediktas atsisėdo ant krosnies, kurią tremties pradžioje Tamošiūnai su Stanuliais buvo nusilipdę. Krosnis neatlaikė - ir išsiskėtė. Visiems buvo girdaus juoko. Kitu atveju būtų buvusi tragedija, bet dabar, kai Ona jau ruošėsi išsikraustyti iš tos bakūžės, krosnis nebebuvo reikalinga, - gera proga pasi juokti.

Tuoju po vardinių abi su Čaikauskiene nusikraustė į naują butą. Abiem buvo skirtas vienas didokas kambarys naujame valdiškame dviejų aukštų name. Naujasis namas buvo drėgnas, sukrautas, kaip ir visi tada statomi namai, iš neišdžiovintų sienų (nebe iš lentų). Dar ir tuo buvo blogas, kad toli nuo darbovietės, gana toli reikėjo klampoti į darbą. Jokių susisiekimo priemonių čia nebuvo. Abi gyventojos - nepatenkintos, stengėsi gauti kur nors geresnę patalpą. Žinojo, kad norint "važiuoti", reikia "tepti". Patėpė, kur reikia, kam reikia, kaip reikia, ir gavo didoką kambarį jau apdžiūvusiam name Sovietų Rusijoje gatvėje Nr.59. Svarbiausia, kad netoli darbovietės, nereikės žiemą toli bristi per pusnis į darbovietę. Pasitaikė gera proga, nes tuo laiku išvažiavo į Lietuvą buvę tremtiniai lietuviai Žičikai. Tai buvo jauna porėlė, neseniai susituokę. Moteris buvo neseniai atvažiavusi iš Sibiro kalinių lagerių, o vyras - igarkiškis tremtinys. Jie turėjo geresnį kambarį seniau pastatytame name, kuris jau nebebuvo toks "žalias", kaip tik ką pastatytieji namai.

Ir vėl Ona su Čaikauskiene gabenė savo robinzoniškus baldus, skardines, butelius ir visą kitą varganą turtą į kitą butą. Persikraustyimui gavo arklių su girgždančiais, cypiančiais ratais ir pargirgždino savo mantą į Sovietų Rusiją gatvę. Iš vieno kambario pasidarė visą butą, persitvėrusios užuolaidomis. Tas naujas butas buvo geresnis ne tik už buvusį savąjį Trudovoj gatvė, bet ir už tą, iš kurio dabar atsikraustė.

...Atliekamu nuo darbo laiku abi su Čaikauskiene ėjo grybauti, uogauti, plaukdavo ir į "liūčių" salą valdiška valtimi per Protoką. Parsinešusios uogų, virė uogienę, sūdė grybus žiemai.

Eidavo ir į tundras. Arti miesto tundros būna nugrybautos, nuuogautos, reikia toli eiti, jeigu nori ką laimėti. Jos eidavo su kaimynu ukrainiečiu Petru, kuris buvo prityręs tundrų lankytojas ir nebijodavo toli nueiti. Tundroje labai lengva paklysti, ypač netikėtai ūkanom užėjus, kai saulė pasislepia.

1986.VI.12

Vieną saulėtą dieną išėjo Petras su abiem moterimis į tundras uogauti. Nuėjo jie gana toli, rado daug uogų, prisirinko pilnus kibirus. Netikėtai užslinko didžiulis debesys, saulė pasislėpė, nebežinia į kurią pusę eiti, kad pareitum namo. Išsigandęs net ir vadovas. Vedęs per kelmus, per pelkynus ir kemsynus, jau manė kad reikės nakvoti tundroje. Bet pagaliau Petras vistiek parvedęs namo, tik - jau sutemus.

Tundra čia - begalinė, eini ir nieko neprieini, nei kelio, nei takelio, nei namų, nei žmonių. Visur tokie pat krūmokšniai, iš jų nesusigaudysi, į kurią pusę eiti.

Nors ir su pavojais, bet vistiek Ona su Čaikauskiene prisigrybavo grybų, prisivirė bruknių, girtuoklių uogienės, nusipirko, prisiraugė kopūstų, pasirūpino malkų, ir jau ramiai laukė artėjančios žiemos, tikėjosi patogiau ir lengviau praleisti žiemą naujame bute. Ona jautėsi prasigyvenanti, pagerėjo nuotaika, turėjo jau ir lėkščių, ir puodukų arbatai, ir daugiau šiokių tokių indelių, dovanotų vardinėms ir paliktų išvažiuojančių pažįstamų lietuvių. Turėjo gerų bonkų nuo šampano. Į jas pildavo igarkiškų vadinamą "spjaudantį šampaną". Taip vadindavo stiprią duoninę girą, užkistą šampano kamščiu, dar ir skudurų aprištą. Atidarius bonką, gira šokdavo į lubas.

Juokaudama Ona sakydavo, kad jau perdaug praturtėjusi, turbūt nieko nebereikės, nes visada jai taip atsitinką: kai tik jau geriau, kai tik prasigyveni, tai ir "nutrūksta gyvenimas", kaip toji Kauno burtininkė sakė.

Žmonės sakydavo, kad Igarkoje būtų galima neblogai gyventi, jei neturėtum veido, išsišovusios nosies ir nereikėtų eiti į vėtrų pagairėje stovintį, kiaurai perpučiamą lentinį tualetą. Ir dar viena sąlyga: jei turėtum visada pakankamai kuo apsirengti.

Kai po Stalino mirties pradėjo daugiau atvežti prekių į "universmagą" ir žmonėms davė daugiau uždirbti, tai žmonės prisitaikė ir aprangą Igarkos klimatui. Moteris eidavo žiemą į darbą eiliu eilėmis apsirengusios. "Kak kapusta" (kaip kopūstas) - sakydavo rusai apie moteris. Pamėginkim išskaičiuoti: pirmiausia užvelka trumpas kelnaitės, ant jų - ilgas kelnės, vadinamas "kalconais", kurios siekia pėdas, ant tų - vatines kelnės, o ant tų vatinių dar užvelka specialias kelnės, vėjos neperpučiamas, vadinamas "kortas". Ant tų visų kelnių dar užmaudavo sijoną. Ant liemens užvilkdavo be rankovių marškinėlius, o ant tų - ilgas marškinius, ilgom rankovėm, paskui - bliuskutę ar megztinį, pagaliau vatinį puspaltį, vadinamą "bušlatą". Galvą apmauna šilta "kaliause" kepure, ant tos kepurės dar šiltą skarą ar šaliką apmūruoja, kad tik akys galėtų matyti. Ant rankų užmauna vatines pirštines, o kurie turėdavo, į jų vidų dar įsidėdavo vilnones pirštines. Kojas apaudavo šiltomis kojinėmis, kas neturėdavo, apsukdavo bet kokiais skudurais

Trys Fragmentai Iš „KOLY MOS PASAKOJIMŲ“

2. GYVAČIŲ KERĖTOJAS

Mes susėdome ant didžiulio medžio, kurį buvo išvertusi vėtra. Permafrostas šalyje medžiai vos vos laikosi įsikibę į nesvetingą dirvą; audra juos lengvai išrauna su šaknimis ir paguldo. Platonovas pasakojosi savo gyvenimo istoriją šičionai; apie mūsų antrąjį gyvenimą šioje pakalnėje. Kai jis paminėjo Džancharos kasyklas, aš suraukiau antakius. Man pačiam buvo tekę pabūvoti bjauriose, sunkiose vietose, bet visur sklido pasibaisėtini gandai apie Džancharą.

- Ar ilgai buvot Džancharoj?

- Metus, - tyliai pratarė Platonovas.

Jo vyzdžiai susitraukė, o raukšlės pagilėjo; staiga prieš mano akis atsistojo kitas Platonovas, dešimčia metų susenęs žmogus.

Ten buvo, tarp kitko, sunku tik pradžioj, per pirmus devejus - trejus mėnesius. Tenai vien vagys. Aš buvau vienintelis... mokytas žmogus. Aš jiems pasakodavau istorijas, "redaguodavau romanus", kaip kad sako kriminalistai; vakarais aš jiems atpasakodavau Dumas, Conan Doyle'į, Wells'ą. O jie mainais mane šėrė, rengė ir aš per daug nedirbau. Jūs, tikriausiai, taip pat esat pasinaudojęs kada nors tuo vieninteliu privalumų, kurį suteikia išsilavinimas?

- Ne, - atsakiau jam. - Ne, man visad atrodė, kad tai baisiausias iš visų nusizėnimimų, pats nuosmūko galas. Aš niekada nesu pasakojęs "romanų" dėl putros. Bet aš žinau, kas tai yra. Man teko klausytis "romanų rašytojų".

- Ar smerki mane? - paklausė Platonovas.

- O, ne, visai ne! - atsakiau jam. - Galima gyvenime daug ką atleisti, tikrai daug ką - išbadėjusiam žmogui.

Jei išliksiu gyvas, - tarė Platonovas, pakartodamas įprastinę formulę, kuri būdavo visados įvadu apmąstymams apie tai, kas bus laikotarpyje, kuris prasidės anapus sekančios dienos, - aš parašysius šia tema kada nors pasakojimą. Aš netgi susiradau jam pavadinimą: "GYVAČIŲ KERĖTOJAS". Neblogas, ką?

- Puikus! Tikslai... reikia išlikti gyvam. Tai svarbiausia!

Andriejus Fedorovičius Platonovas, kuris buvo kino scenaristu ankstyvesniam savo gyvenime, mirė praėjus trim savaitėm po to pokalbio; jis mirė kaip daugelis; sumaskatavo kirslu ore, susverdėjo ir smuko veidu į akmenį. Suleidus glukozės į venas, ar kitų stiprių vaistų širdžiai, būtų buvę galima, tikriausiai, jį atgaivinti; nukritęs jis krikė dar valandą ar pusantros, bet nutilo, kai atvyko ligoninės žmonės su neštuvais; ir jo lavoną, lengvą kaulų ir skūros nešulį, sanitarai nusigabeno į lavoninę.

Aš mėgau Platonovą už tai, kad jis dar nebuvo praradęs visiškai domėjimosi gyvenimu, kuris anapus jūrų mėlynų ir kalnų aukštųjų, ir nuo kurio mus skyrė tada tiek varnų ir tiek metų, kad mes netgi netikėjom jo realumu, o jei ir tikėdavom, tai taip, kaip pradžios mokyklos mokinukas, kad pripažįsta tolimos Amerikos buvimą. Platonovas turėjo taip pat knygų - dievai žino iš kur - ir kai nebūdavo per daug šalta, pavyzdžiui, liepos mėnesį, - jis išvengdavo visų pašnekesių temom, kuriomis tada gyveno visa "nausėdija": kokia bus ar buvo sriuba per pietus, ar mums išdalins duoną per tris kartus ar visą davinį nuo pat ryto, ar rytoj lynos, ar bus gražūs oras?

Aš mėgau Platonovą ir mėginsiu parašyti jo apsakymą: "Gyvačių kerėtojas".

* * *

Kai pasibaigia darbas, tai dar nėra tikroji darbo pabaiga. Po sirenos reikia susirankioti įrankius, juos sunėsti į sandėlį, gražinti, stoti į gretas, išklaudyti dešimties

ir tada auna į kietus šiltus vilokus. Tai jau pilna žiemiška apranga. Taip apsirengęs žmogus gali dirbti lauke žiemos metu, bet dar turi daboti nosį ir skruostus, kad nenušaltų. Kai pradeda rodytis baltos dėmės, reikia trinti sniegu, tai oda atsigauna. Nepakankamai apsirengę žmonės nušaldavo kojas, rankas, veidus. Nušalimai gangrenuoja, reikia nupjauti nušalusias rankas ar kojas. Jeigu greit nepašalina, tai žmogus miršta. Pirmą žiemą daug buvo tokių aukų lietuvių tarpe, vėliau vis mažėjo.

Po Stalino mirties kartą atvežė į krautuvę šiltų trikotinių baltinių. Žmonės ėjo, pirkė. Ant baltinių buvo užrašas "Kauno Audiniai", atsieit - iš Lietuvos. O Lietuvoje žmonės negaudavo tokių dalykų nusipirkti; girdėti, kad ir iki šiol lengvai negauna. Vatinių drabužių, vadinamųjų "tautinių rūbų" čia visada buvo krautuvėje, tik jie buvo, palyginti, gana brangūs - "bušlatas" - švarkas kainavo 120 rublių.

Prie sunkių lėptpūvės darbų drabužiai greit suplyšta. Per kelias dienas jau priekyje išsiverčia vatės iš vatinės, reikia dažnai lopyti, neįmanoma nusipirkti tiek, kiek prie darbo nuplėši. Ir eina darbininkai - "lo-pas ant lopo" vatinėmis. Pradžioje ir tų lopų nebuvo kur gauti. Bet vargas visko išmoko. Mašinoms sukti buvo naudojami platūs, stiprios medžiagos diržai, kurie per ilgesnį laiką sudyla ir būna išmetami. Žmonės iš tų nebetinkamų diržų pradėjo žiurustus. Tie žiurstai, iš likusių stipresnių diržo dalių dengdavo darbininkams aprangą, tos vatinės nebe taip greit suplysdavo.

Apie bet kokią švarą, ypač viršutinės darbo aprangos, negali būti nė kalbos. Tos vatinės paviršiuje būdavo su "pluta" - sukietėjusios iki blizgejimo, nupeckiotos, nusmaluotos, sakuotos medžius ir lentas bėtampanč, niekada neskalbiamos, nes išskalbtas toks drabužis suyra suplyšta, o sulipęs dar laikosi. Taip ir dėvėdavo viską, kol, ant kūno suplyšta. Daugelis tas pačias vatines ir naktį užsiklodavo. Kurių šalti būdavo kambariai, tie miegodavo ir su vilokais, ir su kepure, užtat neįmanoma tokiose sąlygose apsiginti nuo parazitų. Geriau būdavo vasarą, tada ir vandens iš upės daugiau galima atsinešti be jokių mokesčių, ir išsiskalbti bent apatinius drabužius. Žodžiu, net ir pagerėjus sąlygoms, vistiek čia kova dėl būvio, dėl išlikimo, dėl gyvybės išlaikymo buvo sunki, reikalaujanti stiprios sveikatos ir didelių pastangų. Tremtinys Igarkoje negali pavargti, tada jis žus. Jis turi suspėti į darbą, į eilę prie krautuvės, su kibirais prie upės; jis turi visada pamatyti, kur ką panešama galima nutverti ir parsinešti į savo "robinzoniską" gūžtą.

Neįmanoma nemačiusiam ir nepergyvenusiam tokių gyvenimo sąlygų suprasti ir įsivaizduoti, kokių pastangų reikėjo, norint išlikti gyviems. Apie sveikatos išlaikymą negali būti nė kalbos. Per keletą metų daugelis ir jaunų, ir stiprių paliko invalida.

kasdieninių šaukimų, sargybiniams užgauliojant, išklaudyti negailestingų savo paties draugų, kurie tuo metu stipresni už tave, šūksnių ir keiksmų; draugų, kurie lygiai taip pat iškamuoti ir skuba grįžti į baraką, ir kuriuos siutina bet kokia menkiausia gaisratis. Reikia dar prieiti per patikrinimą, stoti rikiuotėn ir daužtis į mišką už penkių kilometrų pasirinkti kuro, nes artimiausia giraitė jau seniai iškapota ir sukūrenta. Miškakirčių komanda paruošia miško medžiagą, o kasyklų darbininkai parsivelka po sienojų. Kaip parsigabenti storą rąstą, jei neįstengia jo pakelti nuo žemės du vyrai? Niekas nežino. Niekas niekad nepasiūnčia sunkvežimio miško transportui, o arkliai - jie visada serga ir neišveina iš arklidžių. Mat, arklys nusilpsta kur kas greičiau už žmogų, nors skirtumas tarp ankstesnio ir naujesnio jo stovio yra nepalyginamai mažesnis, negu žmogaus atveju.

Kartais įsivaizduojam - ir tikriausiai taip yra - kad žmogus iškopė iš gyvūnijos pasaulio į paviršių, kad jis tapo žmogumi. Kitaip sakant, padaru, sugebančiu prasiimantį tokius dalykus, kaip mūsų Salynas, su neįtikima jo gyvenimo forma, kaip tik todėl, kad fizinė plotmė jis yra išvermingesnis už bet kokį tvėrinį. Ne ranka padarė žmogų iš beždžionės, ne proto embrionas, ir ne siela: yra šunų ir lokių, kurie elgiasi protingiau ir moraliau už žmogų. Ir ne todėl, kad žmogus išmoko valdyti ugnį; visa tai atkeliavo daug vėliau, po to, kai buvo realizuotos esminės sąlygos jo permainai.

Vieną dieną, kitose aplinkybėse, panašiose visiems, žmogus pasirodė esąs kur kas tvirtesnis, patvaresnis fizinė plotmė, už kitus gyvūnus. Jis turėjo "katės gyvastį"; tas posakis neteisingas, kai jį taikom katėms. Būtų teisingiau sakyti, kalbant apie katę, kad tai sutvėrimas, kurio vitališkumas panašus į žmogaus. Arklys Kolymos gyvenimo sąlygomis žiemos metų neištveria nė mėnesio, šaldamas arklidėj bei ilgai ir sunkiai dirbdamas speiguos. Nebent tai būtų jakutų arklys. Bet tais jakutiniais, nedirbama. Jų, tiesa, niekas taip pat nešeria. Žiemą jie prasikasa, panašiai kaip elniai, kanopomis sniegą, atsiklodami pernykštę perdžiūvusią žolę. Bet žmogus - jis gali išgyventi. Gal būt palaiko jį gyvą vilty? Bet juk nėra jokių vilčių. Negalima būti gyvu lūkesčiais, nebent esant visai kvaish. Štai kodėl tiek nusizūdumų.

Tačiau gyvybės instinktas; faktas, kad visais negais išikimbama į gyvenimą ir, būtent, išikimbama fizinė plotmė - štai kas gelbsti žmogų. Jis gyvas tuo pačiu, kuo gyvas akmuo, miškas, paukštis ar šuo. Jis išsikirtęs gyvenimui. Ir jis pakenčia daugiau, negu kitas tvėriniai.

Maždaug apie tai mąstė Platonovas, stovėdamas prie stovyklos vartų su rąstu ant pečių, laukdamas naujo patikrinimo. Pagaliau surinko, sudėliojo visus rąstus ant pečių ir visi suėjo vidun, į tamsių sienų baraką, skubėdami, stumdydamiesi, keiksnodami.

Kai jo akys priprato prie prietemos, Platonovas pastebėjo, kad ne visi darbininkai buvo išėję darban. Toliausiam kampe dešinėj, ant viršutinių narų, apšviestų vieningos lempos barake - žibalinės spingsulės be stiklo - buvo susispietę septyni ar aštuoni vyrai, apstoję du kitus, kurie pliekė kortomis, susėdę totoriškai sukryžiuotom kojom ir pasitiesę tarpe taukuotą pagalvę. Spingsulės rūko ir virpčiojo; jų šešėliai ištydavo, šokinėdami toj šviesoje.

Platonovas atsisėdo ant narų krašto. Jam gelė pečius ir kelius, o jo raumenys virpėjo. Jį buvo atvežę tą patį rytmetį į Džancharą, ir tai buvo pirmoji jo darbo diena. Ant narų nebuvo vietos. "Kai jie išsiskirstys, aš galėsiu išsitiesti" - pagalvojo Platonovas. Ir ėmė snūduriuoti.

Lošimas ten viršų pasibaigė. Tamsiaplaukis vyras,

(nukelta į 4 psl..)

KULTŪRINIS PUSLAPIS

DAIL. ANTANO TAMOŠAIČIO EX LIBRIS PARODA

buvo surengta ČIURLIONIO GALERIJOS, LIETUVIŲ DAILIOJO MENO INSTITUTO IR CHICAGOS TAUTO DAILĖS INSTITUTO Š.M. GEGUŽĖS 16-25 d.d. Čiurlionio Galerijoje, 5620 S. Claremont Ave., Chicagoje.

Ta proga išleistas meniškas katalogas, iliustruotas ex libris nuotraukomis, įžanginiu P. Aleksos žodžiu ir dailininko biografija.

Savo 80-tąjį gimtadienį minėdamas, dail. Antanas Tamošaitis suruošė vienintelę tokią gausią asmenišką ekslibrų parodą šioje vietoje.

EX LIBRIS - ekslibris (bookplate) - tai įrodantis knygos nuosavybės ženklas, priklausantis asmeniui, grupei, institucijai...

Jo istorija prasidėjo jau pusantro tūkstančio metų pr. Kr., tačiau grafiškai ekslibris išsivystė kartu su spausdintos knygos atsiradimu XV a.

Seniausias lietuvių ekslibris laikomas 1518 m. - įspaudas knygos viršelyje, priklausęs Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Žygimanto Senojo bibliotekai, dabar vadinamas superekslibriu; kitas - 1533 m., atspausdintas tiesiog nuo medžio raiznio jau knygos viršelio vidinėje pusėje - Vilniaus vyskupo Povilo Aleksandro Alšėniškio.

Anksčiau ekslibrisai pirmoje vietoje buvo knygos nuosavybės ženklai, bet dabar, ypač Europoje, tapo minia-

tiuriniu meno kūrinio, knygos puošmena. Prestižas, didelė pagarba knygai, nuosavybės įrodymą paliko antraeilui reiškinii. Senieji ekslibrai dabar turi istorinės, meninės ir antikvarinės vertės.

Ekslibriams reprodukuoti dailininkai naudoja tradicines technikas, kaip oforto, medžio ir metalo raizinius, graviūras, litografiją ir kitas, o paskutiniiais laikais ekslibrai dažnai dauginami ir ofseto spausdinimu.

Šalia kilimų, tapybos ir grafikos darbų, dail. Antanas Tamošaitis yra sukūręs virš 100 ekslibrų, kurių 66 eksponuojami šioje parodoje. Tai kūryba, kur A. Tamošaitis savitu stiliumi rodo lietuvių liaudies meno senųjų tradicijų testinumą, įkomponuodamas liaudies meno elementus, kuriuos kaip dailininkas tyrinėtojas rinkėjas yra sukaupęs savo asmenyje ir raštuose. Visa tai, "savo dvasia ir kompozicinėmis priemonėmis", jis perteikia mums šiuose knygos ženkluose.

Bemaž visi dail. Antano Tamošaičio lig šiol piešti ekslibrai vaizduoja - simbolizuoja knygos ženklo savininko profesiją arba jo pomėgius.

Petras A l e k s a

Biografija:

Antanas Tamošaitis (g. 1906. II. 15, Barzdų k., Šakių apsk.), dailininkas, lietuvių liaudies meno tyrinėtojas, dėstytojas ir lietuvių liaudies meno leidinių autorius. Mokėsi Šakių "Žiburio" gimnazijoje ir Kauno Meno Mokykloje. Tapybos mokėsi pas J. Vienožinskį, o grafikos pas A. Galdiką ir M. Dobužinskį.

kio švelnumo!...

Visi jį apstojusieji palinkčiojo galvom, užjausdami.

- Ot, turėjau žydėlį, žinot, kai buvau Kossoj, tas tai mokėjo kasyti. Tasai, vyručiai, tai žinojo kaip... Inžinierius.

Ir Fedia paskendo atsiminimuose apie žydą, kasiusį jam papades.

- Fedia, žinai ką, o naujoką, nenori išbandyti?

- Et, jisai!... - tarė Fedia - Mokės tau tokie tipai kasyti! Bet grįžtant prie dalykų, pažadinkit jį.

Atvedė Platonovą į šviesą.

- Patsai, Ivanai Ivanovičiau, pripilsi lempą, - įsakė Fedia. - Naktį įmesi pečiuką malkų. O rytą ištempsi išmatų kubilą. Sargybinis parodys kur išpilt.

Platonovas paklusniai tylėjo.

- Už tai, - paaiškino jam Fedia, - gausi lėkštę sriubos. Aš ir taip nevalgau skysčių. O dabar mauk miegot!

Platonovas išsitiesė savo vietoj. Beveik visi kaliniai miegodavo susispaudę vienas šalia kito, po du, tris; taip buvo šilčiau.

- Ach, kaip man nuobodu!... Naktys tokios ilgos! - sulėmeno pratisai Fedia. - Kad bent kas suredaguotų man romaną. Kai buvau Kossoj, aš turėjau.

- Fedia, ei Fedia, žinai ką? Ogi naujokas! Nenori išbandyt?

- O je!... tarė Fedia, pagyvėjęs. Pažadinkit jį.

Vėl prikėlė Platonovą.

- Klausyk, tarė Fedia, kuone vergiškai šypsodamasis, aš truputį pasikarščiauvau.

- Tai niekis, - atsakė Platonovas, sukandęs dantis.

- Klausyk! Ar tu moki redaguoti romanus?

Šviesulys blykstelėjo blausiose Platonovo akyse. Kaip jis nemokės? Kalėjime, kai ėjo tardymai, visa celė klausydavos jo, pasakojant apie "Grafa Drakulą". Taip, ten buvo žmonės. O čia? Tapti Milano hercogo dvaro juokdariu, juokdariu, kurį šeria už gerą šmaikštybę ir muša už blogą. Bet juk galima į tai pažvelgti kitaip.

Jis supažindins juos su tikra literatūra. Jis bus civilizatorium. Jis pažadins juose domėjimąsi meniniu žodžiu; net ir čia gyvenimo padūgnėje, jis atliks savo uždavinį, savo pareigą. Pagal seną savo įprotį, Platonovas nenorėjo sau pripažinti, kad jį paprasčiausiai maitins, kad jis gaus papildomą lėkštę buzos; ne už tai, kad jis išmes išmatų

1929 - 31 m. Kauno meno mokyklos dėstytojas, ŽŪA Dotnuvoje audinių lektorius, Vilniaus Dailės Akademijoje dėstytojas ir pedagoginės katedros vedėjas, Kauno Taikomosios Dailės Instituto dekoratyvinių audinių skyriaus vedėjas.

1945-46 m. Glaserbach (Austrijoje) jo įkurtos dailės studijos vedėjas, 1946-49 m. Freiburgo (Vokietijoje) Ecole des Arts et Métiers dekoratyvinių audinių skyriaus vedėjas, 1949-50 m. Montrealio (Kanadoje) YMCA Academy of Arts and Crafts direktorius, o Lietuvoje dar dėstė dailę 1927-32 m. Moterų dailės darbų mokykloje Kaune; 1928-33 m. Mergaičių Mokytojų Seminarijoje Kaune, 1929-30 m. Pavasario suaugusių gimnazijoje Kaune; 1930-35 m.

Amatų mokykloje Kaune, įvairiuose pedagoginiuose vasaros kursuose. 1929-39 m. Valstybines egzaminų komisijos narys. 1931-40 m. Žemės ūkio Rūmuose audimo instruktorius ir liaudies meno bei namų pramonės skyriaus vedėjas ir 1935-40 m. Žemės ūkio Rūmų Sodžiaus Muziejaus vedėjas. 1926-39 m. vasaromis Tamošaitis vadovavo ekspedicijoms rinkti liaudies meno dirbinius Lietuvoje ir kūrbinį darbą pradėjo 1925 m.; dekoravo su dail. A. Samuoliu Vandžiogalos bažnyčią, ateitininkų ženklo autorius, iliustravo L. Giros poezijos knygą "Šilko Gijos" ir padarė P. Galaunės ekslibrį. Suorganizavo 1928 m. pirmąją jaunųjų dailininkų parodą Kaune bei paruošė kostiumų projektus St. Šimkaus operai "Pagirėnai" ir Valstybiniam Filharmonijos ansamblui (1941-42).

Antanas Tamošaitis surengė savo asmeniškąs parodas:

Kaune - Vytauto Didžiojo Muziejuje 1935 m., Žemės ūkio Rūmuose 1937 m., Dailininkų Sąjungoje 1939 m. Montrealyje 1949 ir 1971 m., Čikagoje M.K. Čiurlionio Galerijoje 1962 ir 1963 m.; Philadelphiaje 1964 ir 1980 m., Ottawoje 1964, 1965 ir 1966 m.; Kingstone Queen's Universitete meno centre 1965 ir Kingston Public Library 1984 m.; Detroite 1966 ir 1984 m.; Toronte Universiteto Hart House Meno Galerijoje 1967 ir Lietuvių Namuose - Gedimino Menėje 1967 m.; Sarnia Meno Galerijoje 1968 m.; Windsorso Universitete ir Washington D. C.

1970 m., Bramptone 1982 m., Mississaugoje Anapilyje 1974 ir 1981 m.; Winnipege Manitoba Museum of Man and Nature 1974 m.; Hamiltone 1975 m.

A. Tamošaitis dalyvavo bendrose parodose: Paryžiuje 1937 m., Berlyne 1938 m., New Yorke 1939 m., Hanau 1948 m., JAV kilnojamojo lietuvių parodoje 1950-1951 m., visose Kanados Lietuvių Dienų parodose 1950-1985 m., Brockton, Mass. 1962 m., Toronte Lithuanian World Congress, O'Keefe Centre for the Performing Arts 1963 m., Pittsburgh Township, Ont. 1967 m.; Venezueloje museo de arte contemporaneo de Caracas 1977 m.; Kolumbijoje Scandia Art Gallery 1980 m., Brooklyn, N.Y. Kultūros Židinje 1981 m.

Antano Tamošaičio parašytos - parengtos knygos: **Sodžiaus Menas**, Kaunas 1931-39, 1-8 tomai; **Audimas**, Kaunas 1933; **Staltiesės**, Kaunas 1935 m.; **Austiniai Kilimai**, Kaunas 1937; **Lithuanian Easter Eggs**, Toronto 1982.

Antanas ir Anastasia Tamošaitis- **Lithuanian National Costume**, Toronto 1979; **Anastazija Tamošaitienė ir Antanas Tamošaitis, Lithuanian Sashes**, Toronto 1986 (manuskriptas).

Antanas Tamošaitis bendradarbis: **Lietuvių Enciklopedija**, **Encyclopedia Lituanica**, **Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija** ir kitoje lietuvių spaudoje 1927-40 m. ir išeivijoje 1949-86 m.

Antanas Tamošaitis organizacijų narys: **Lietuvių Dailės Instituto**, **Lituanistikos Instituto**, **Lietuvių Tautodailės Instituto** kuratorius, **Kingstono Hand-loom Weavers & Spinners** garbės narys.

Atžymėjimai: Paryžiaus 1937 m. aukso medalis; Berlyno 1938 m. aukso medalis; New Yorko 1939 m. aukso medalis; Canada's Hundreth Birthday Centennial medalis 1967 m., Canadian Federal Grant 1973 ir 1983 m.

Gauta parama (Grant) filmui "Spirits of Amber Past" (10 kopijų išgijo Canadian Film Board).

Marginių Koop. Lietuvoje pirmininkas 1936-39 m.; Dailės Koop. steigėjas 1940 m.

GYVAČIŲ KERETOJAS (. . . atkelta iš 3 psl.)

mažais ūsiukais ir ilgu nagu ant mažojo pirštelio, nušoko nuo gulto.

- Na, atvarkyt tą "Ivaną Ivanovičių" - tarė jis.

Platonovą pažadino smūgis į nugara:

- Ei, tave šaukia!..

- Na, kur jis, tas Ivanas Ivanovičius? - šaukė nuo viršutinių gultų.

- Aš ne Ivanas Ivanovičius - atsakė Platonovas mirkčiodamas.

- Fiediečka, jis neina!

- Kaip tai neina?

Jie išstūmė Platonovą į šviesą.

- Ar tu nori gyventi? - paklausė jo Fedia, gręžiodamas savo pirštelį su ilgu purvinu nagu priešais Platonovo akis.

- Taip! - tarė Platonovas.

Stiprus, gerai nutaiktas kumštis tiesiai į veidą, parbloškė jį ant žemės. Jis pasikėlė, nubraukė rankove kraują.

- Taip šičia neatsakoma, - maloniai paaiškino Fedia. Ar taip jus mokė atsakinėti institutuose, Ivanai Ivanovičiau?

Platonovas nieko neatsakė.

- Keliauk sau, kreatūra! - pratarė skiemenuodamas Fedia. - Keliauk ir dribk prie išeinamos. Ten bus tavo vieta, o jei nepatinka, tave pasmaugs!

Tai buvo tuščiu grąsinimu. Jau buvo pasmaugę rakšluosčiais, Platonovo akivaizdoj porą asmenų; tai buvo vagių tarpusavio sąskaitų suvedimas. Platonovas išsitiesė and dvokiančių lentų.

- Oi, man nuobodu, vyrai! - tarė Fedia žiovaudamas. - Kad nors kas ateitų pakasyti man padus.

Maška, ei Maška! Eik pakasyt Fiediečkai padus!

Maška išniro į šviesos skritulį; tai buvo gražus, pablyškęs berniokas, maždaug aštuoniolikmetis vagiūšius.

Jis nuavė Fedkos gelsvus nunešiotus pusbačius, pasakui atsargiai nusmaukė suplyšusias, purvinas kojines, ir ėmė kasyt, šypsodamasis, jam padus. Fedka kikenų, virpėdamas nuo kutenimo.

- Lauk, - staiga užriko. - Nemoki kasyt! Nieko tu nemoki!

- Bet Fiediečka, aš...

- Mauk laukan. sakau tau! Kamuojasi, drasko. Jo-4 psl.

kibirą, bet už kitą darbą, už kur kas kilnesnį darbą. Kilnesnį! Tai buvo panašiau į nešvarių vagies papadžių kasyką, negu į kultūrinį veiksmą. Bet alkis, speigai, kumščiai!

Fedia laukė atsakymo sustingusiu šypsniu veide.

- Aš m...moku, - pratarė Platonovas. Ir šypstelėjo pirmą kartą visą tą vargingą dieną. - Aš moku.

- Ach, brangusai, - tarė Fedia, visas nušvites.

- Eikš, lipk. Va, truputis duonos! Rytoj tu valgysi geriau. Eikš, sėsk čia ant antklodės! Va, užtrauk dūmą!

Platonovas, kuris nebuvo rūkęs ištisą savaitę, užtraukė su nelauktu svaiguliu machorkės nuorūką.

- O kaip tu vadinies?

- Andriejus.

- Gerai, Andriejau, ką nors tokio ilgo ir aštraus. "Grafo Montekristo" žanre. Nevark su kabaretinėmis istorijomis.

- Gal "Mizerablius" - pasiūlė Platonovas.

- Ar apie Žan Valžaną? Man jį suredagavo, kai buvau Kossoj.

- Tada "Širdžių valetų klubą", arba "Vampyrą"?

- O taip, varyk tuos valetus. Ei, jūs ten, kreatūros, truputį tylos! - užriko Fedia.

Platonovas atsikrenkštė: "Neišaiškinamas nusikaltimas įvyko 1893 metais Saint Peterburgo mieste..."

Jau buvo ėmę švist, kai Platonovas, visiškai nusibaigęs, tarė:

- Taip baigias pirmoji dalis.

- Na, žinai, bravo! - pasakė Fedia. - Ale kaip jis moka pasakot, ar ne, vyrai? Išsitiesk čia su mumis. Tau neteks ilgai miegot. Jau aušta. Tu pamiegosi darbo metu. Pasisemsi jėgų vakarui...

Platonovas užmigo. O tada ėmė šaukti darban. Stambus kaimo bernas, kuris prasnaudė, kai buvo pasakojama naktį apie širdžių valetus, piktai trenkėtelėjo Platonovą, eidamas pro duris:

- Žiūrėk, kur! maki, svoločia!

Kažkas bematant jam pašnibždėjo kažką ausin. Kol žmonės rikiavosi, tas bernas priėjo prie Platonovo:

- Napasakyk Fediai, kad aš tave kumštelėjau. Aš nežinojau, drauguži mielas, kad tu romanų rašytojas.

- Aš nepasakysiu, - atsakė Platonovas.

* * * Vertė V. A. J.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPOUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE)

• **NERIMI.** Česlovas Kudaba. (Vilnius, 1986 m., 167 psl., 10.000 egz.).

Šioje knygoje aprašoma antroji pagal ilgį Lietuvos upė Neris, supažindinama su abiejose upės krantuose išsidėsčiusiais istorijos, gamtos ir kultūros paminklais.

• **AUKSINĖS RANKOS.** Anzelmas Matutis. (Vilnius, 1986 m., 31 psl., 40.000 egz.). Pasaka mažiesiems.

• **Juozui Požerai už jo romaną "Žuvis nepažįsta savo vaikų"** paskirta premija.

• **Pagarsėjęs savo meniškumu ir autentiškumu dainų ir šokių ansamblis "Lietuva"** visą mėnesį gastroliaavo Vidurinės Azijos valstybėse: Tadžikijoje, Uzbekijoje, Kirgizijoje ir Kazachstane. Būtu įdomu sužinoti, koks jų repertuaras tokiose tolimose išvykose.

MERGINOS PAMĖGO ŠACHMATUS

Vilniuje, Meno Darbuotojų Rūmuose prasidėjo pasaulio merginų iki 20 metų amžiaus šachmatų čempionatas.

Ypatingai pasižymi vilnietė Kamilė Baginskaitė, neseniai laimėjusi dvi tarp tautines žaidynes Lenkijoje ir Čekoslovakijoje.

SĖKMINGAI DIRBA INKSTŲ PERSODINIME

Vilniaus klinikinėje ligoninėje atlikta sėkmingai 500-toji inkstų persodinimo operacija.

Šios rūšies operacijos Lietuvoje buvo pradėtos daryti prieš 16 metų.

SOVIETŲ MATEMATIKAI VILNIUJE

Rašoma, kad Sovietų Sąjungos Mokslų Akademijos "Matematinio Modeliavimo" mokslinės tarnybos baigiamasis posėdis Vilniuje vyko neatsitiktinai. Sakoma, kad šioje srityje yra daug gerų specialistų Lietuvoje. Minimame posėdyje da-

VIENTIK DARBAS MOTERIMS

David K. Willis, gyvenęs 5 metus Sovietų Sąjungoje, parašė knygą: "Kaip iš tikrųjų gyvena rusai". Joje aprašoma kaip yra vadinamoje beklasėje komunistinėje sistemoje išnaudojamos moterys.

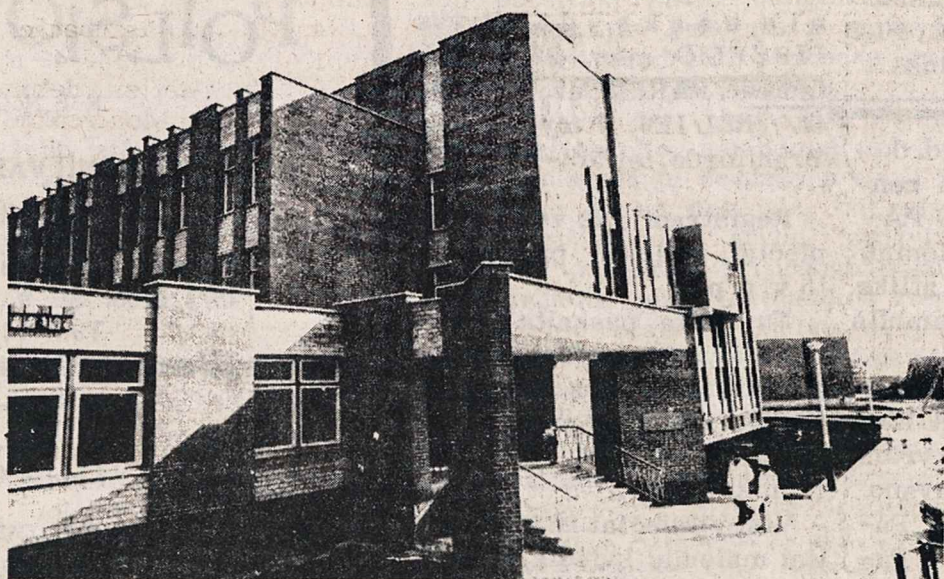
Tarpe kita ko, jis pastebi:

"Daugiau kaip 90% rusų moterų turi dirbti pilną laiką - bet dauguma jų po ilgos darbo dienos turi atlikti ir "antrą pamainą" nesibaigiančių namų ruošos darbų be jokios modernių įrankių pagalbos, net be skalbimo mašinų ar dulkių siurblio.

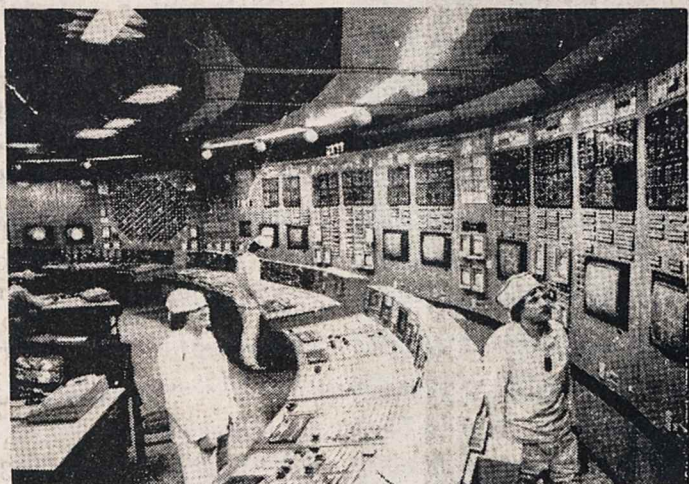
Labiausiai tačiau moteris pavertė į klasę be jokio statuso - rusai vyrai. Rusės žmonos privalo dirbti pilną laiką vien tik tam, kad šeima galėtų suvesti galus su galais. Vyrai tačiau reikalauja, kad moterys ir apsipirkinėtų, išvalytų butą, virtų ir nespainiotų po kojomis.

Pagal tūkstantmetinę rusų tradiciją, vyras geria didžiausius kiekius 90% vodoros arba nelegaliai namuose gaminamos degtinės ir dažnai yra nusigėręs ir mušeika namuose. Daugiausia savo vakarų jis praleidžia su vyrais draugais, o ne su žmona ir vaikais. Iš moterų reikalaujama blaivumo, kuklumo, be skundo atlikimo visų darbų. Daugiau kaip pusėje skyrybų prašymų moterys

TAUTA YRA TADA ŽUVUSI, KAI JI PATI SAVĖS IŠSIŽADA. JOKIOS KITOS PAJĖGOS JOS SUŽLUGDYTI NĖGALI
Dr. Gv. Valančius

NAUJA POLIKLINIKA ANYKŠČIUOSE. Joje yra, be kitų, vaikų ir moterų konsultacijos. Įdomu, kad į pastatą žmonės, aukodami savo šeštadienius, t. y. dirbdami be atlyginimo šeštadieniais. Taip valdžia, Kremliaus sugalvotais metodais, išnaudoja žmonių idealizmą.

Ignalinos Atominės Elektrinės pultas.

lyvavo grupė žymių mokslininkų iš įvairių miestų ypač rūpinantis naujos kartos elektroninėmis skaičiavimo mašinomis.

Nepaslaptis, kad vyksta į Lietuvą, nes čia švariau, geriau prižiūrimi miestai, na ir dar geresnių prekių galima gauti, nes lietuviai labiau tvarkosi ir labiau rūpinasi savo aplinka, negu Sov. Rusijoje. **• ELEKTRENUOSE** suskato statyti sveikatingumo kompleksą, kurį sudarys plaukiojimo baseinas, sporto salė, pirtis. (Gal su mullu ir rankšluosčiais, kad ir išnuomojamais. Tų paprastų reikmenų dar vis tenka ieškoti paprastam eiliniam piliečiui).

Giriamasi, kad sąmatas šiam kompleksui siekia apie 1 milijoną rublių

• **39 LIETUVIAI DAILININKAI** dalyvavo Berlyno ekslibrių parodoje. Kiekvienas turėjo teisę eksponuoti po 1 ekslibrį.

APIE IGNALINĄ

Londono dienraštis THE DAILY TELEGRAPH gegužės mėn. 21 d. pranešė, kad Lietuvoje esanti atominė Ignalinos jėgainė, kuri yra tokios pat konstrukcijos, kaip ir Černobylio, turi panašius statybos trūkumus, tad yra nesaugi. Esą, nelaimė Ignalinoje, tai tik laiko klausimas, nes ji esanti pastatyta be vandens vėsinimo bokštų, kaip kad daroma Vakaruose. Joje karštas vanduo, kartu su radioaktyviomis priemonėmis nuleidžiamas tiesiai į ežerą. Iš ten vanduo bėga į Dauguvos upę, o per ją į Baltijos jūrą. Be to, tame straipsnyje sakoma, kad po Černobylio katastrofos nebuvo sustabdyta patikrinimai, mui nė viena iš 20 tokio pat tipo veikiančių jėgainių. Iš tikrųjų, buvo sustabdyta tik Černobylio jėgainė.

Kaip gerai žinome, Lietuvos inžinieriai pačioje Ignalinos projekto pradžioje įspėjo "didžiulius brolius" taršos pavojais ir gigantiškųjų projektų nepraktiškumu bei nesaugumu. Tačiau, pagal sovietų logiką - "kuo didesnis - tuo geresnis".

skundžiasi vyrų girtuokliavimu ir barniais ar mušimu.

Didelis procentas nenorimų neštumų Sovietų Sąjungoje įvyksta dėl netinkamų ir nelengvai gaunamų apsaugos priemonių. Abortų procentas yra sukrečiantis. Vidutiniškai 6 abortai moteriškai yra eilinis reiškinys. Kai kurios yra padariusios jų iki 24-rių.

Vyriausybė galų gale susirūpino, kad paskutiniaisiais metais gimimų skaičius nepaprastai smarkiai krenta ir bando įtikinti moteris turėti daugiau vaikų. Vienas iš atgrasinimo metodų nuo aborto - atlikti juos klinikose be anestezijos.

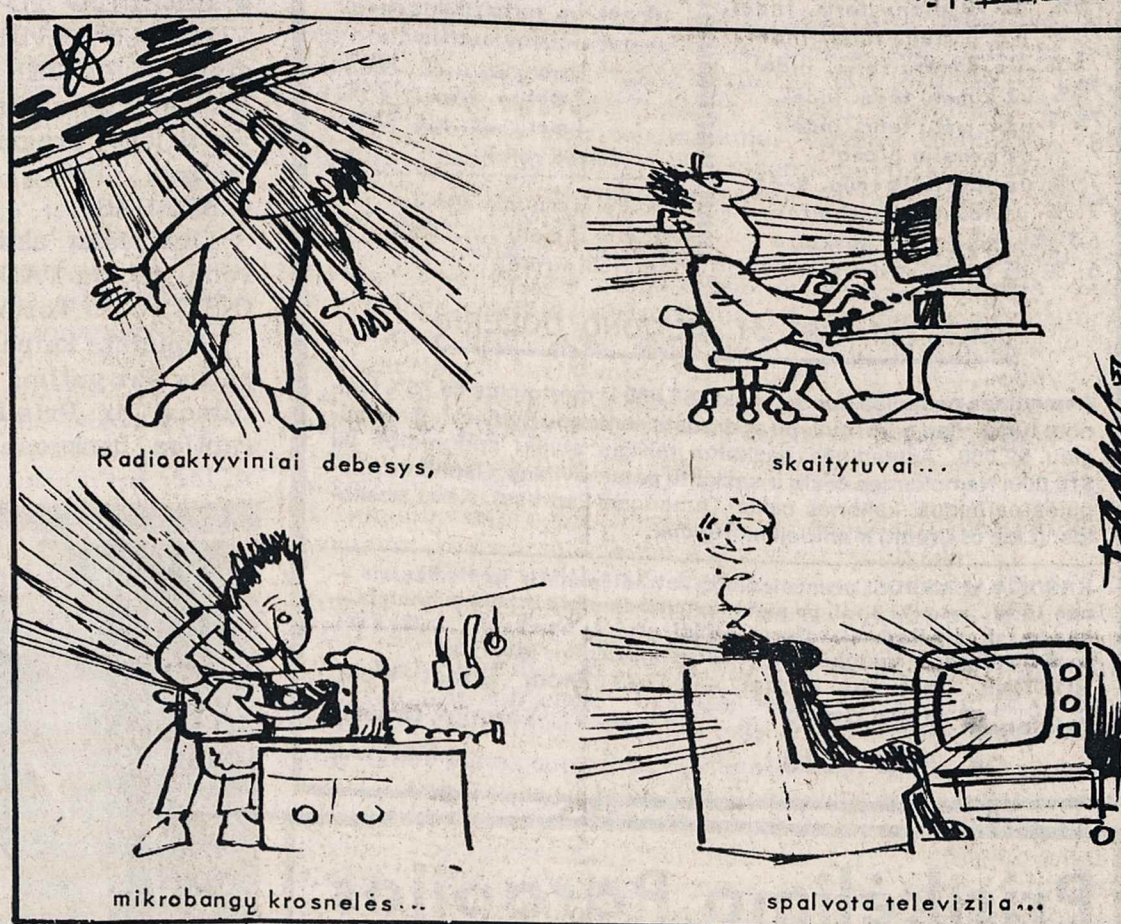
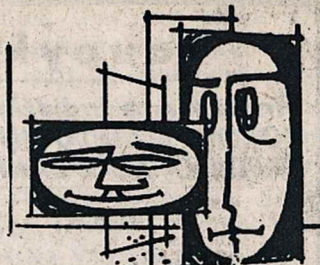
Paviršutiniškai žiūrint, Sovietų atsiekimai moterų atžvilgiu yra geri. Valstybė sulgino moterų darbo atlyginimus su vyrų, remiantis principu - vienodas atlyginimas už vienodai atliktą (kaip vyrų) darbą. Beveik 3/4 visų gydytojų ir mokytojų yra moterys, 1/3 inžinierių, 1/2 visų universitetų ir institucijų studentų ir 60% specialiųjų bei technikos studentų gimnazijose ir aukštesniosiose mokyklose sudaro moterys. (Autorius nepažymi, gal ir nepagalvojo, kad Sovietų Rusijoje yra iš viso daugiau moterų gyventojų negu vyrų. Red.).

Maskvos Metro sistemos statybinės grupės direktorium yra moteris ir gigantiškos Bratsk'o užtvankos vyr. inžinierių trečdalis sudaro moterys.

Nežiūrint to, moterys negyvena socialiniai lygiose sąlygose. Yra išimčių, ir po truputį keičiasi atsinešimas į moteris, bet dar atsilikę nuo Vakarų Europos ir Amerikos, kas liečia moterų teises.

Kuomet kosmonautė Svetlana Savitskaja, antroji moteris, skridusi į erdvę, buvo nuskraidinta su 2 astronautais Sojuz T-5 kapsulėje 1982 m. rugpjūčio mėnesį, Sovietų spauda ją garbino kaip pavyzdį išlaisvintos Sovietų moters. Netrukus Maskvoje pasklido pasakojimai, kad kapsulei susisiektus su erdvės stotimi Saliut 7, astronautai ten praleidė apie 3 mėnesius, ją pasitiko su priejuoste, sakydami, kad dabar ji galės rūpintis maistu...

KREIVI VEIDRODŽIAI

KENKSMINGŲ SPINDULIŲ LAIKAI

linoje, tai tik laiko klausimas, nes ji esanti pastatyta be vandens vėsinimo bokštų, kaip kad daroma Vakaruose. Joje karštas vanduo, kartu su radioaktyviomis priemonėmis nuleidžiamas tiesiai į ežerą. Iš ten vanduo bėga į Dauguvos upę, o per ją į Baltijos jūrą. Be to, tame straipsnyje sakoma, kad po Černobylio katastrofos nebuvo sustabdyta patikrinimai, mui nė viena iš 20 tokio pat tipo veikiančių jėgainių. Iš tikrųjų, buvo sustabdyta tik Černobylio jėgainė.

Kaip gerai žinome, Lietuvos inžinieriai pačioje Ignalinos projekto pradžioje įspėjo "didžiulius brolius" taršos pavojais ir gigantiškųjų projektų nepraktiškumu bei nesaugumu. Tačiau, pagal sovietų logiką - "kuo didesnis - tuo geresnis".

Įvairūs trūkumai neleidžia moterims įsigyti pakankamai apatinių drabužių ar asmeniškos higienos reikmenų. Išskyrus "šiškų" klasės moteris, visos kitos turi tik mažus, apleistus tualetų kambarėlius. Stoka privatumo, be jokios vietelės susidėti tualetų reikmenis, stoka reikmenų moterims - visa tai nepalyginama su Vakarų moterų savaime suprantamomis gyvenimo sąlygomis.

Gera kosmetika labai branginama. Viena pažįsta - ma man parodė amerikietišką lūpų pieštuką, kurį ji naudojo taip taupiai, kad po 3 metų jo dar buvo šiek tiek likę. Džiuginančios dovanėlės visuomet būdavo mažos akių šešėliavimui dėžutės su mažais šepetėliais, kurias padovanodavo mano žmona mūsų artimesnėms pažįstoms ir kurios kainuodavo centus Anglijos parduotuvėse.

Sovietų laikraščiai skelbė, kad netrukus bus padidinta lūpų pieštukų gamyba iki 15 milijonų per metus (o yra 140 mil. moterų).

Tačiau autoriaus draugas, perskaitęs tą žinią, truktelėjęs pečiais atsakė "Tikriausiai ir to jie nepadarys".

Šiose ištraukose nepažymima, kad "lygybė" suprantama ir moterų tampymas sunkių objektų - plytų, rąstų ir pan., nuolatinis, nervus ardantis stovinėjimas eilėse prie vienos prekės, paskui prie kitos, paskui prie kasos, paskui - iš viso - stovi, lauki - ir negauni, ko tau labai reikia (Red.).

"NL" NAMŲ REMONTO VAJUI AUKOJO:

Bronius Mozūras - \$150; Bronius Zinkevičius - \$100; VILNIUS RECORDS, Inc. - A. Stankevičius - \$50;

po \$40, - A. Stravinskas, broliai Eddy ir Thomas Leipai; po \$25, - P. Bendikas, Alf. Scuba, Gustave von Černin; \$20, - R. Pocauskienė; \$10, - K. Dūda.

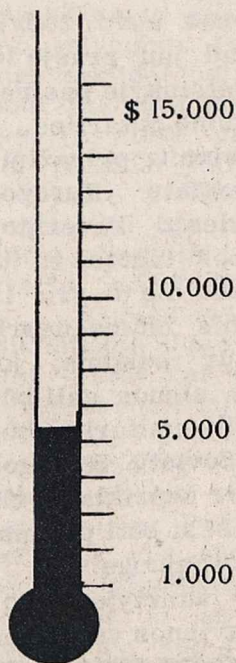
Nuoširdžiai visiems DĖKOJAME.

"NL"

Nepriklausomos Lietuvos

NAMŲ REMONTO VAJUS

REIKALINGA \$15,000

MALONŲ "NL" SKAITYTOJAI,-

Prašome pasinaudoti žemiau

esančia atkarpa ir ją

atgal atsiųsti "NL" adresu:

7722 GEORGE ST. LASALLE, P.Q.
H8P 1C4, CANADA

Mr. Mrs.

Adresas

Siuočiu už "NL" PRENUMERATĄ 198 m. dol.
"NL" NAMŲ REMONTO VAJUI dol.

AA CENTRINĖS:

Montreal 273-7544

Ottawa 523-9977

Toronto 489-3693

Hamilton 522-8392

London 438-1122

Windsor 252-3842

Calgary 287-2712

Winnipeg 233-3508

Sudbury 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS

JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ

ATEIK ! LIETUVIŲ A.A. (ALCOHOLIC ANONYMOUS) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA TREČIADIENĮ, 7722 GEORGE ST. LA SALLE, QUE. 8 val. vakaro

ARBA SKAMBINK MUMS:

Leonui G.: 366-2548 (namų); 489-5391 (darbo);

Henrikui N.: 366-7770 Dainiui L.: 768-9606;

JONIUI R.: 337-8637

CFMB

LIETUVIŠKA RADIO PROGRAMA

RADIO 1410 MONTREAL

KIEKVIENĄ ANTRADIENĮ NUO 11:30- 12 val. nakties

Programos vedėjas: LIUDAS STANKEVIČIUS

1053 Albanel Cr. Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7

Tel.: 669-8834

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MCKA:

7½% už 90 dienų term. indėl.
7½% už 6 mėn. term. indėl.
7½% už 1 metų term. indėl.
7½% už 2 metų term. indėl.
7½% už 3 metų term. indėl.
9% už pensijų planą
7½% už specialią taup. s-tą
7% už taupymo sąskaitas
6-7½% kasd. palūk. sąskaita
6% už čekių sąskaitas

IMA:

už asm. paskolas nuo ... 11%
už nekiln. turto (mortgages):
su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 10½%
2 metų 10½%
3 metų 10½%
(fixed rate)
su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ar 3 metų 9½%
(variable rate)

AKTYVAI VIRŠ 51 MILIJONO DOLERIŲ

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgičius iki 75% (kainoto turto). Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaides, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antriniai mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. popiet; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. popiet (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Telefonai: 532-8723 ir 532-1149 M6P 1A6

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400 M6H 1A8 532-3414

AKTYVAI VIRŠ 29 MILIJONŲ DOLERIŲ

KASOS VALANDOS:

	Pirmadieniais	Antradieniais	Trečiadieniais	Ketvirtadieniais	Penktadieniais	Šeštadieniais	Sekmadieniais
10-3	10-3	10-3	10-3	10-8	10-8	9-1	9-12.30

DUODA PASKOLAS: 90 dienų term. indėlius 7½%
180-185 d. term. indėlius 7½%
Term. indėlius 1 metų 7½%
Term. indėlius 2 metų 7½%
Term. indėlius 3 metų 7½%
Pensijų sąskaitą 9%
Specialią taupymo sąsk. 7½%
Taupomąją sąskaitą 7%
Kasd. taupymo sąskaitą 6½%
Depozitų — čekių sąskaitą 6%

asmenines nuo 11%
mortgičius nuo 9½%-12%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asmenines paskolas iki \$10,000. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (travelers cheques). Neįrašome čekių už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS!

toronto

PRANEŠIMAS APIE EUROPOS SAUGUMO KONFERENCIJĄ

Stepas Varanka

Tautiečių pageidavimu, KLB Toronto Apylinkės Valdyba pakvietė VLIK o pirmininką dr. Kazį Bobelį, kad jis asmeniškai padarytų pranešimą apie Šveicarijoje, Berne įvykusią Europos Saugumo Konferencijos eigą.

VLIK o p-kas Konferencijoje asmeniškai dalyvavo ir joje energingai su Algiiu Klimaičiu, Algiiu Bobeliu (pirm. sūnus), Adolfu Venskum ir Birute Vensku viene (abu iš Prancūzijos) rūpinosi, kad liečiantys Lietuvą ir lietuvius reikalai būtų išnagrinėti nuodugnai ir kad Helsinkio Susitarimo pasižadėjimai nebūtų laužomi. G. Pakenienui buvo pavesta informuoti svetimausių spaudą apie išskirtų šeimų tragišką padėtį.

Gegužės 30 d., 7 val. v. Toronto Lietuvių Namuose, Gedimino Menėje susirinko virš 200 tautiečių pasiklausyti energingo VLIK o pirmininko K. Bobelio pranešimo apie šią Konferenciją.

Ižanginį žodį ir pranešėjo pristatymą atliko angliškojo "Speak up" laikraščio leidėjas ir redaktorius Giliaras Urbanas. Moderatoriumi buvo KLB Toronto Apylinkės pirmininkas Algirdas Vaičiūnas.

G. Urbanas savo žodyje priminė, kad jau praėjo 10 metų nuo Helsinkio susitarimo pasirašymo. Į tą sutartį įeina ir pripažinimas dabartinių Europos valstybių sienų. Pavergtosios Europos tautos su tuo negali sutikti. Be to, yra ir kitas punktas mums nepriimtinas, kur sakoma, jog valstybinės sienos gali būti keičiamos tik susitarimo būdu. Pagal Sovietų Sąjungos tvirtinimą, ir nepriklausoma Lietuva prašė būti priimama į Sovietų Sąjungą...

Helsinkio Sutartyje sakoma, kad kiekvienos valstybės

JEIGU GERI IR GALI GERTI — TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI — MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENA PENKTADIENĮ IŠGANYTOJO PARAPIJOS SALEJĘ. (Skersai gatvės nuo pensininkų rūmų, 1610 Bloor St. West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. v.

SKAMBINKITE Tel.: 487-5591

BIRŽELIO 15 d., 3 val. p. p. LIETUVIŲ NAMUOSE vyks BIRŽELIO TREČIŲ MINEJIMAS. Paskaitininkė — Milda LENKAUSKIENĖ, PLB Valdybos vice-pirmininkė.

• BIRŽELIO 20-28 d. d., VILNIAUS Paviljonas rengiamas PRISIKĖLIMO PARAPIJOS patalpose. Meninę Paviljono programą atliks tautinių šokių ansamblis GINTARAS.

Lietuviškų eksponatų paroda ruošia TAUTODAILĖS INSTITUTO Toronto Skyrius.

Papiginta kaina Karavano pasus dar galima gauti "Paramos" ir Prisikėlimo Parapijos bankuose iki Kar-

vano atidarymo. Po to reikės mokėti reguliarią kainą.

• VILNIAUS KRAŠTO LIETUVIŲ SĄJUNGOS metinis sąskrydis įvyks BIRŽELIO mėn. 28 d., šeštadienį, PARIS, Ont. 70 Main St., N3L 1E6, 7 mylios nuo Brantfordo, tel: 519-442-4137.

Registracija 12 val., priešpiečiai, oficiali pradžia — 2:15 v. p. p.

Numatyta paskaita su atėjančia Lietuvos krikšto sukaktimi, veiklos apžvalga, Centro Valdybos pranešimai, Kanados vilniečių valdybos rinkimai.

Visi vilniečiai ir jų bičiučiai maloniai kviečiami dalyvauti.

VLIK o pirmininko dr. Kazio BOBELIO pranešimas Toronto Lietuvių Namuose 1986.5.30. Iš kairės: Giliaras URBONAS, dr. Kazys BOBELIS ir Algirdas VAIČIŪNAS. Nuotr. Stepo Varankos

gyventojai turi laisvą apsisprendimo teisę išvykti, emigruoti, lankyti savo gimines, gyvenančias kituose kraštuose. Aišku, komunistai-sovietai sutiko įjungti ir šį punktą į Helsinkio Sutartį tik tai verčiama kitų valstybių atstovų. Iš tikrųjų, jie neplanavo šio punkto laikytis.

Ši Sutarties dalis mums, politiniams išeiviams, yra svarbi ir naudinga galimybė parodyti laisvam pasauliui komunistinės sistemos dvi veidiskumą ir jų pasirašytų sutarčių laužymą.

Po Helsinkio Sutarties pasirašymo yra vedamos diskusijos ir įvairūs pasitarimai, kuriuose svarstomi tolimesni tautų santykiai su Sovietų Sąjunga.

Kaip žinome, tų konferencijų eigą, pasitarimus ir delegacijų siūlymus bei pasiūlymus plačiai aprašinėjo pasaulio spauda. Radijo stotis plačiai komentavo apie ŽMOGAUS TEISES, kurių milijonai gyventojų neturi. Televizijos stotis rodė pasitarimų momentus.

Baigdamas savo įvadinį žodį, G. Urbanas priminė, kad Konferencijoje ypatingai aktyviai reikšėsi VLIK as. Šiose konferencijose VLIK o nariai pripažįstami kaip oficialūs Lietuvos atstovai, kurių pasisakymai ir nuomonės plačiai pasklinda po pasaulį.

Didelė dalis šių nuopelnų užtarnautai priklauso sumaniam ir energingam VLIK o p-kui dr. Kaziui Bobeliui. Taip pat buvo pasakyta, kad prelegentas atsakys į tautiečių pateiktus klausimus, liečiančius lietuvių reikalus.

Dr. K. Bobelio pranešimas

Čia noriu paminėti, kad VLIK o pirmininkas K. Bobelis pranešimą padarė be jokių paruoštų užrašų. Jis yra puikus kalbėtojas, jam pasakyti ekspromtu kalbą nesudaro jokių sunkumų. Tai retas gabumas, būtinas geram politikui.

Dabartiniu metu VLIK o veikla sukoncentruota apie Helsinkio Aktą. Šis aktas susideda iš 3-jų pagrindinių "krepšių". Pirmas — "Vado" — vaujamių principai ir militarinis saugumas, antras — "Technologiniai ir ekonominiai aspektai" ir trečiasis — "Humanitariniai reikalai".

Pirmasis "krepšis" turi 10 punktų. Mums lietuviams rūpi pirmojo "krepšio" pirmas punktas: žmonių ryšių klausimas. Šeimų susijungimo problemos. Kultūrinių, menininkų, mokslininkų ir jaunimo bendradarbiavimas. Nevartojamas knygų ir spaudos pasikeitimas.

Šveicarijoje, Berne buvo svarstomi šeimų sujungimo klausimai ir laisvo judėjimo problemos. Helsinkio Akto nutarimų patikrinimai vyks kas antri metai. Nuo 1975 m. patikrinimai įvyko Jugoslavijoje — Belgrade, Švedijoje — Stockholme, Ispanijoje — Madride ir šiais metais Švedijoje — Berne. Tai yra pasaulio arenos, kur lietuvių VLIK o veikėjai ir politikai gali sėkmingai kelti lietuvių tautos norą atgauti prievarta užgrobtą tautos nepriklausomybę.

Šiais metais lapkričio 4 d. Helsinkio Akto 35 valstybių

Toronto Lietuvių Namų POLSIO STOVYKLA

RENGIAMA

T. PRANCIŠKONŲ VASARVIETĖJE VASAGOJE, Š. M. RUGPJŪČIO 9-17 d.d.

Platesnę informaciją teikia V. KULNYS, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6
Tel.: (416) — 769-1266

Lietuvių Namų Žinios

• Birželio 8 d., LIETUVIŲ klausimų.

NAMUOSE adv. H. STEPO-NAITIS skaitė paskaitą "Daugiau — Kondominijumų įstatymai ir savininkų teises".

Prelegentas atidžiai ir kruopščiai paruoštoje paskaitoje iškėlė įstatymus, kontroliuojančius daugiabučių-kondominijumų nuosavybes bei problemas, susijusias su šio pobūdžio gyvenamomis patalpomis.

Paskaitoje dalyvavo beveik 100 klausytojų, kurie prelegentui pateikė eilę ti dabartinių sąlygų apimtį.

Paskaitą rengė LN Kultūrinė Komisija.

Jos tekstas netrukus bus atspausdintas šiame laikraštyje.

• Gegužės 30 d. buvo sušauktas specialus LN Valdybos posėdis spręsti LN statybos ir turto išsigijimo reikalus.

Slaugos Namų statybos reikalai jau gerokai pasitūmėjo į priekį, gavus miesto valdybos sąlyginį sutikimą. Bandoma gauti leidimą plėsti dabartinių sąlygų apimtį.

atstovų plenumo Konferencija vyks Austrijoje, Vienoje. VLIK o p-kas dr. K. Bobelis ruošiasi joje su savo bendradarbiais aktyviai veikti ir kelti pavergtos Lietuvos reikalus. Savo kelionėse po įvairius kraštus jis yra suradęs nemažą įtakingų politikų, mokslininkų ir profesionalų, kurie labai įvertina ir remia jo veiklą. Iki dabar jis yra dalyvavęs visose įvykusiose konferencijose, kur VLIK o atstovams nebuvo daromos kliūtys, išskyrus Kanadoje, Ottawoje. Čia lietuvių atstovams buvo daromos didelės kliūtys patekti į posėdžių sales bei pasimatyti su Konferencijos atstovais. Jiems lengviau buvo kelti Lietuvos reikalus komunistinėje Jugoslavijoje negu Kanadoje. Dr. K. Bobelis buvo nemaloniai nustebęs Kanados konservatorių partijos Užsienių Reikalų ministerio J. Clark pataikavimu Sovietų Sąjungai.

Anksčiau dauguma naivių politikų tvirtino, kad su Sovietų Sąjunga galima visada susitarti. Tai buvo prieš pasirašant susitarimą. Dabar visos 35 valstybės, jų tarpe 8 satelinės, įsitikino, kad rusai komunistai laužo susitarimus, kurie jiems yra nepageidautini.

Kaip aukščiau paminėta, tai vienintelė pasaulyje scena, kur pavergtos tautos gali iškelti savo nelaimes. Tiesa, dabar yra neseniai įsisteigęs Europos Parlamentas, dar "nedrąsus jaunuolis", kuris nedrąsiai pasisako prieš Sovietų Sąjungos politiką.

Nežiūrint to, 1983 m. sausio 13 d. Europos Parlamentas aiškiai pasmerkė Sovietų Sąjungos elgesį dėl Lietuvos, Latvijos ir Estijos okupacijos. Tai antroji pasaulyje arena, kur Lietuvos vardas yra minimas ir iš kur jis patenka į pasaulio didžiąją spaudą. (b.d.)

st.catharines

• DIDYSIS SIBIRINIŲ TREČIŲ MINEJIMŲ MINĖJIMAS ĮVYKS — TA BIRŽELIO 14 dieną 11 v. ryto. Bus dvi minėjimo daly-

lys:
1) Katedroje — ekumeninės pamaldos ir
2) Demonstracija prie Miesto Rotušės.

Lietuvių, latvių ir estų tautinės vėliavos dalyvaus Katedroje ir prie Rotušės. Per pamaldas Katedroje, o taip pat prie Rotušės dalyvaus dar Ramovėnų ir šaulių vėliavos.

Ekumeninių pamaldų metu katalikų Mišias laikys ir lietuviškai pamokslą pasakys mūsų tautinės parapijos klebonas kun. Kęstutis BUTKUS OFM. Prieš Mišias atatin-kamas maldas skaitys latvių pastorius Janis PRAULINŠ ir estų pastorius Tonis NOMMIK. Tuo metu giedos latvių choras, vadovaujamas vargonininko Imants SAKSS.

Katalikų Mišių metu vargonuos ir solo giedos Aleksandras PAULIONIS. Giedos ir solistė Veronika PAULIONIENĖ.

Vėliavų įnešimo ir išnešimo metu vargonais gros Imants SAKSS.

Pamaldos užtruks lygiai

vieną valandą ir po pamaldų tuojau pat visi eina prie čia pat esančios Miesto Rotušės. Ten dalyvaus pavergtų tautų vėliavos bei antisovietiniai plakatai ir atsišaukimai.

Pagrindinę kalbą pasakys mūsų žymus parlamentaras Joe REID. Bus garsiakalbis "O, Canada" bus giedama visų bendrai.

Lietuviška, latviška ir estiška vėliava bus iš anksto iškelta prie miesto Rotušės. Miesto burmistras perskaiitys viešą proklamaciją prieš Sovietų pavergimą Baltijos tautų. Ši proklamacija bus išspausdinta vietos kanadiečių dienraštyje "The Star-dard". Bus išspausdinti dar keli straipsniai ir atitinkami laiški.

Netenka nė pridėti, kad tą dieną maloniai yra prašomi dalyvauti visi iki vieno lietuvių iš viso Niagaros pusiasalio, o taip pat ir iš Amerikos pusės.

Prašome pasikviesti ir savo kaimynus kanadiečius bei amerikiečius.

Lietuvių Bendruomenės Valdyba

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Birutė Grigaitytė-Spudienė

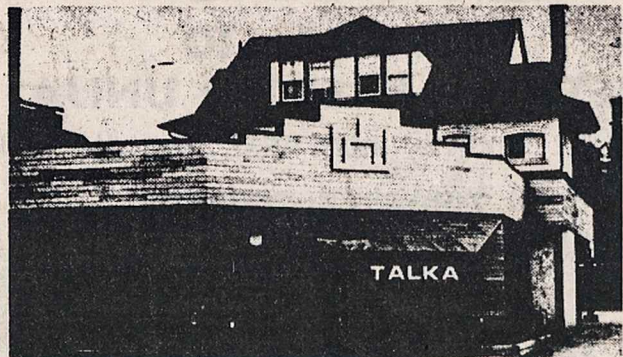
namų pirkimo ir pardavimo agentė

1280 Dundas St. West.
(prie Duncourt Rd.)
Toronto, Ont. M6J 1X7

Ištaigos Tel.: 535-2500
Namų Tel.: 445-9469

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

— įsikūręs nuosavose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 23 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

indėlius (P.C.A.) 5 %
santūpas 6.5 %
kasd. palūkan. už sant. 6. %
term. indėlius 1 m. 8.75 %
term. indėlius 3 m. 9. %
reg. pensijų fondo 7.5 %
90 dienų indėlius 8 %
(minimum \$ 5.000)
Reg. pensijų 1 m. .. 8.75%

IMAME UŽ:

nekiln. turto pask.. 10. %
asmenines paskolas 12,25 %
Nemokamas pilnas čekių
patarnavimas
Nemokama narių gyvybės
drauda pagal santaupų
dydį iki \$ 2.000
Nemokama asm. paskolų
drauda iki \$ 25.000

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 val. r. — 1 val. p.p.; penktadieniais — nuo 10 val. r. — 7 val. v.; šeštadieniais — nuo 9 val. r. — 12 v.r.
Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais — uždaryta.

montreal

AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS CHORO PAVASARINIS SUBUVIMAS

Gegužės mėn. 25 d., saulėtą sekmadienį, tuojau po didžiųjų mišių, įvyko AV Parapijos Choro sezono queasi užbaigimo atžymėjimas. Šių metų pavasarinis subuvimas — pokylis buvo gerokai paskubintas, nes jo svarbiausias tikslas buvo naujųjų nuotraukų darymas, kurias reikės nedelsiant pristatyti XXXI-jų Montrealyje ruošiamam Kanados Lietuvių Dienų ruošiamajam almanachui-metračiui. Todėl buvo reikalinga ši paankstintą subuvimą ir tuo pačiu choro sezono užbaigimo atžymėjimą surengti paskutinį gegužės mėnesio sekmadienį. Jis taipgi sutapo su mūsų dar iš Lietuvos atvežtų tradicinių gegužinių pamaldų užbaigimu.

Po visų choro fotografavimų AV šventovės viduje ir lauke, įvyko labai jausmingas pokylis. Mūsų visuomet labai pareigos moterys, vadovaujant Zinai Urboni — nei, mielai ir rūpestingai paruošė skanių užkandžių stalus, o vyrų tarnyba pasirūpino minkštais ir kietais gėrimais.

Pirmininko iniciatyva buvo parūpinti 3 gėlių kosažai, kurie buvo prisegti 3 jaunoms motinoms-choristėms: Teresei Spudulienei ir dviem būsimojiems motinoms — Teresei Mickienei ir Vilijai Bulotienei.

Toliau sekė chorų pirmininko D. N. Baltrukonio praeitų 12 mėnesių Choro veiklos apžvalga. Jis padėjo mišriam chorui už nuosirdų giedojimą kas sekmadienį ir didžiųjų švenčių progomis, tuo pakeliant visų mišiose dalyvaujančiųjų ir savo pačių širdis aukštyn prie Dievo. Jis pasidžiaugė taipgi kitų įvairiomis progomis čia, AV šventovėje mūsų choro giedojimą girdėjusių svečių puikiais atsiliepimais. Visa tai skatina mus giedoti vis toliau ir daugiau. Pirmininkas taip pat ap-

MONTREALIO A. V. PARAPIJOS MIŠRUSIS CHORAS SAVO ŠVENTOVĖS PRIEKYJE, GEGUŽĖS 25 d., 1986. Abi nuotraukos D.N. Baltrukonio

žvelgė AV Parapijos chorų tokį sėkmingą dalyvavimą XXX-siose K. L. Dienose Toronte. Jis betgi priminė, jog mūsų visų laukia labai pareiginga vasara ir ruduo su įvyksiančiomis XXXI-siomis K. L. Dienomis čia, Montrealyje ir kad abu — Mišrusis ir Vyrų choras yra pakviesti dalyvauti iškilmių programoje.

Pirmininkas dar pakartojo jau anksčiau paskelbtus pakvietimus: Okteto vyrams atlikti programą Rugsėjo 8-sios-Tautos Šventės minėjime, o Vyrų Chorui — Montreale L. K. Mindaugo Šaulių Kuopos rengiamajame savo 30-mečio veiklos jubiliejuje — lapkričio 29 d. Jis taip pat išreiškė padėką abiejų šių iškilmių rengėjams ir drauge pabrėžė viltį, jog abu užkviestieji vyrų dainos vienetai rengėjų, kaip ir klausytojų lūkesčių neapvils.

Užbaigdamas savo pranešimą, pirmininkas D. N. Baltrukonis padėkojo visiems minėtiems choristėms ir choristams už tokį pasišventimą, palinkėdamas visiems ir visoms sveikų ir laimingų vasaros atostogų, kad Visagalo galinga ranka saugotų ir globotų kiekvieną mūsų, kur bebūtume. Jis taipgi pridūrė, kad gal teks aš biem — Mišriam ir Vyrų chorams akivaizdoje XXXI-jų K. L. D., atostogas gerokai apkarpyti. D. N. B.

D. N. BALTRUKONIS — AUŠROS VARTŲ PARAPIJOS CHORŲ PIRMININKAS. Jis dirba Immeubles — Classic Inc., nekilnojamojo turto aptarnavimo įstaigoje.

Dalis Montrealeio Šeštadieninės Mokyklos mokinių š.m. Motinos Dienos minėjime.

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ — LIETUVISKAI!

hamilton

• BIRŽELIO 15 d. hamiltoniečiai minės SIBIRINIUS TRĖMIMUS AV šventovėje per 10:30 val. mišias. Organizacijos dalyvauja su vėliavomis.

• BIRŽELIO 22 d. vyks tradicinė ŠAULIŲ GEGUŽINĖ Žūklautojų — Medžiotojų Klubų stovyklavietėje Kaledonijoje. Planuojama įdomi programa ir geros vaišės.

"GIEDRAICIO" KLUBO SUSIRINKIME

Nežiūrint lietingos popietės, metinis GIEDRAICIO Žūklautojų ir Medžiotojų KLUBO narių susirinkimas įvyko birželio 1 d., savoje sodyboje, už Kaledonijos. Dalyvavo daugiau kaip 50 narių.

Po valdybos pranešimų, buvo renkama nauja valdyba dviems metams. Jon Jėjo ir nauji veidai: pirmininkas — J. Stankus, vicepirmininkas — P. Kanopa, išdininkas — sekretorius — P. Sakalaš, šaudymo vadovas — V. Svilaš ir jo du talkininkai R. Svilaš ir A. Stasevičius, medžiotojų vadovas — A. Pintulis, žvejų vadovas — S. Senkus, visuomenės ir spaudos reikalams A. Paulius.

Revizijos Komisiją sudarė S. Skaisčius, J. Bajoraitis ir J. Tarvydas.

Susirinkimo buvo pagerbti daugiausia pasidarbavę Klubui: J. STANKUS ir V. SVILAS.

E. Bajoraitienė pa-

kviesta būti Klubo ūkio reikalų patarėja. Gi, R. Pakalniškienė, daug pasidarbavusi Klubui net nebūdama jo nare, pakelta į garbės narius.

Po susirinkimo nariai ir svečiai vaišinosi šiltais užkandžiais. Deja, gegužinė negalėjo įvykti, nes vis lijo.

VANCOUVER'IO SUN YAT — SEN KLASIŠKASIS SODAS

Pirmasis klasiškas Suzhow stiliaus sodas, vienintelis toks įrengtas už Kinijos valstybės ribų, dabar yra atidarytas Vancouveryje, keli blokai nuo EXPO-86 Parodų vietovės.

Šio sodo planavimas užtruko 10 metų. Jo įrengimų užbaigimas užtruko 1 metus ir kainavo 6 mil. dolerių privataus ir valstybinio kapitalo.

Statybos medžiaga šiam sodui, kuris užima miesto pusę bloko, buvo atgabenta iš Kinijos. Kiniečių sodai yra skirtingi savo paskirtimi ir stiliumi nuo tradicinių japonų ir vakarietiškojų sodų, daugiau architektūriniai negu botaniški.

Pilnų išmatavimų sodas, nors ir pavadintas šių laikų mokslininko dr. Sun Yat-Sen vardu, yra ėmęs sau pavyzdžių Ming Dinastijos privačius sodus.

Vancouveryje įrengtas kinietiškas sodas yra autentiška nusipelnusio mokslininko-revoliucionieriaus poilsio vieta. Ji susideda iš 5 paviljonų, 1 studijoms pavados, akmeninių tiltų, pakeltų pašivaikščiojimo takų, kiemų ir ežero su fontanu. Ž.

Alyn Edwards ("Canadian Scene, Issue 1207, 1986).

RĖMĖJŲ PRENUMERATŲ ATSIUNTĖ:

T. Bartkus, "All Season Travel", A. Smailienė, Alf. Šurba, J. Blažys;

ATSIUNTĖ PRENUMERATŲ ir pridėjo AUKĄ:

V. Skaisgirys — \$10; Gustave Von Černin — \$25;

ATSIUNTĖ RĖMĖJO PRENUMERATŲ ir AUKĄ:

A. Kazlauskas — \$15; B. Zinkevičius — \$5;

ATSIUNTĖ AUKĄ:

M. Stukienė — \$10; L. B. — \$5;

VISIEMS — nuoširdžiausiais AČIU!

"NL"

• LAIKU ATSIUNTĖ PRENUMERATŲ — NEAPSUNKINA — TE SAVES IR PALENGVINATE MŪSŲ DARBŲ. AČIU. "NL"

DRESHER

INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir A. MIKŠIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais 9 v.r. — 12 v.p.p.

Narys of "Better Business" Buro

PATARNAVIMAS — GREITAS IR TIKSLUS!

533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter Dauginis Insurance Broker Limited
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

V. Bačėnas

ALL SEASONS TRAVEL, B.D.

1551 Bloor St. W.

TORONTO, Ont.

M6P 1A5

Visais kelionių reikalais

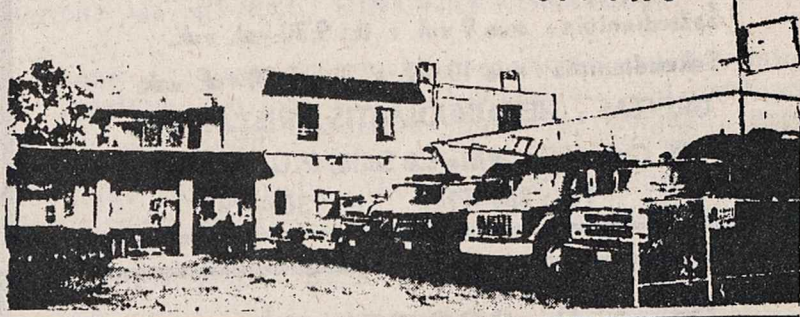
bet kur pasaulyje skambinti:

Tel. 533-3531

GUY RICHARD ROOFER — COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir priemonomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: 364-1470

LAIDOJIMO ISTAIGA

J. F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Av

Chateauguy, Verdun, Que.,

Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

MODERN FUNERALS

Dino

VALYKLA

SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAI DŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE);
- ZOMŠAS

495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

montreal

MIRUSIEJI:

● MARTINAITIS Jonas, 58 m. mirė savo namuose.
Liko brolis Jurgis.

● ŪSIENĖ Anelė, buvusi montrealietė, netikėtai mirė Calgary. Ji buvo darbšti AV Parapijos narė, Šv. Onos D-jos steigėja Montrealyje.
Užuoja artimiesiems

● JONINIŲ programoje Toronto Moterų Dainos Vienetas negalės dainuoti, nes netikėtai sunkiai susirgo sopranas. Jų vieton sutiko dainuoti mūsų Vyrų Oktetas.

"RŪTOS" KLUBO IŠKYLA

Birželio mėn. 2 d. pirmadienio ankstyvą rytą mes 47 susirinkome prie RŪTOS Klubu būstinės. Gana punktualiai. Sudėjus ryšulius, 9 v. 5 min. autobusas pajudėjo. Po valandos laiko pasiekėme Amerikos žemę. Muitinės pareigūnas, patikrinęs mūsų pasus, leido važiuoti toliau. Važiavome 89 keliu iki White River. Vermonto sostinė Montpelier, kur gyvena ištremtas rusų rašytojas A. Solženitsyn'as, likosi kairėje. Nuo White River pasukome į 91 kelią.

Papietavę, kaitaliodami kelius, privažiavome 44 kelią ir juo kiek pariedėję, 4 v. 30 min. sustojome Putnamo Marijos Nekalto Prasidėjimo Seselių vienuolyne. Tai ir buvo mūsų kelionės tikslas. Čia jos mus sutiko, kaip sakoma, išskęstomis rankomis. Mūsų atvykimui viskas buvo paruošta. Pavalgę skanią vakarienę, apžiūrėjome dail. Adomo Galdiko kūrinius.

Antradienio rytą išvažiavome į Newport'ą pamatyti Amerikos turistų kadaise turėtus palocius - rūmus. Pirmiausia pamatėme The Breakers rūmus. Jie užbaigti 1895 m. ir buvo Cornelius Vanderbilt'o nuosavybė. Ją ainiai už 385.000 dol. pardavė ir dabar rūmai yra rodomi turistams. Jie statyti pagal 16 šimtmečio šiaurės Italijoje statytų pilių pavyzdį. Jų prabanga visus apstulbino. Mačiusieji Rusijos imperatorių Leningrade Žiemos Rūmus sako, kad šie esą puošnesni, tik žymiai mažesni.

Sekančios mums parodė Rosecliff Rūmus. Jie buvo

DĖMESIO: "JALTOS AUKOS" autorius Nikolaj TOLSTOJ atvyksta iš Anglijos į Montrealį skaityti paskaitos tema "WORLD WAR II and SOVIET WAR CRIMES" Concordia Universiteto patalpose, 1455 de Maisonneuve West. ĮEJIMAS LAISVAS. Pradžią 6 val. Nepraleiskite progos jo pasiklausyti! Ypatingai mūsų studentai turėtų atvykti.

● AV choristo Vytauto MURAUŠKO brolis JONAS mirė Lietuvoje. Užuoja .

● TAUTOS FONDUI aukojo: Jūratė Tanner - \$50; Ant. Slapšinskas - \$25.

Nuoširdžiai dėkoja Tautos Fondo Atstovybės Igaliojinis Montrealyje

● Ekskursija į okup. Lietuvą išvyko gegužės 29 d., dešimčiai dienų. J. Vilkelienė, tą ekskursiją organizavusi, vykti negalėjo, nes staiga susirgo vidurių apsinuodijimu ir turėjo išbūti 4 dienas ligoninėje.

Įrengti 1902 metais pagal Versalio Grand Trianon rūmus. Juose prabangos gal kiek mažiau kaip "The Breakers".

Tretieji, kuriuos apžiūrėjome, tai Jacqueline Kennedy - Onassis gimtieji 28 kambarių namai. 1977 m. juos pardavė ir dabar jie atviri turistams. J. F. Kennedy, būdamas prezidentu, čia praleisdavo vasarų savaitgalius.

Newport'o mieste Bellevue Ave., yra keliolika prabangių rūmų. Jų tarpe puošniausieji yra Marble House, įrengti 1892 m., William K. Vanderbilt'o nuosavybė.

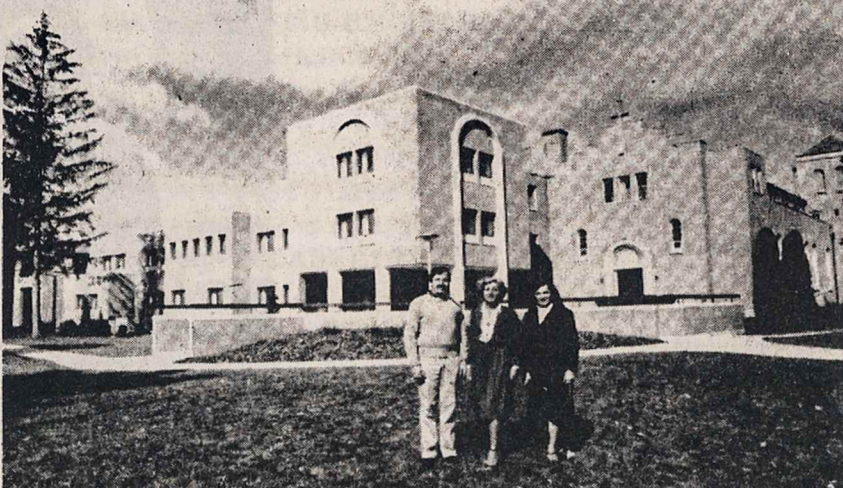
Grįžome nakvynei kupini išpuodžių. Po skanios vakarienės rodė skaidres iš M. NP Vienuolyno istorijos ir jas aiškino Seselė O. Mikailaitė. Čia pat rodė skaidres dr. J. Rimšaitė iš kelionės po Viduržemio jūrą.

Pavargę nuo dienos išpuodžių, kritom į lovas ir nepajutom kaip prašvito trečiadienis.

Trečiadienį dairėmės po Vienuolyno apylinkėse esančius ALKĄ-Amerikos Lietuvių Kultūros Archyvą, "Mindaugo Pilį", Seselių administruojamus Slaugymo Namus bei jų sodybą. Vėliau norintieji važiavo pasidaryti krautuves.

ALKOJE sukaupia daug įvairių archyvų, istorinės medžiagos ir tūkstančiai įvairių leidinių-knygų. Ten be atlyginimo dirba dr. J. Kriaučiūnas. "Mindaugo Pilis" statyta prof. kun. S. Ylos.

Ketvirtadienio rytą pusryčiaujant, RŪTOS Klubu valdybos pirmininkas Bronius Staškevičius padėkojo visoms mus globojusioms

PUTNAMO MNP SESELIŲ VIENUOLYNAS, KURĮ APLANKĖ "RŪTOS" KLUBAS. Nuotraukoje po vieno koncerto - pianistas Saulius Cibas, sol. Gina Čapkauskienė ir seselė Margarita Bareikaitė. Nuotr. J. Okunio

L.K. MINDAUGO ŠAULIŲ KUOPA

RENGIA

JONINES

ir Kun. dr. JONO KUBILIAUS, S.J.

80 metų PAGERBIMĄ

BIRŽELIO 22 d. 12 val. SEKMADIENI, Aušros Vartų parapijos salėje

1465 rue de Séve, Montreal

PROGRAMOJE: Montrelio Vyrų Oktetas

● Jonų, Jonių, Petrų - Povilų pasveikinimas
● Pietūs ● Baras ● Loterija

VISUS MALONIAI KVIEČIAME ATILANKYTI

ĮEJIMAS: \$8.00

VALDYBA

Seselėms ir apsirūpinę jų kepta duona bei sūriais, palinkėję vieni kitiems sėkmės, atsiveikiname. Kelyje pasiekėme New Hampshire valstiją ir kas turėjome pinigų, pirkome lauktuvių. Kanados muitinėje sugaišome labai trumpai.

Pasiekus Montreali, autobuso vairuotojas pažadėjo mums patarnauti, jeigu važiutume ir aplink pasaulį. Tikime, kad Valdyba šio jo pasiūlymo nepamirš!

Kelionė neprailgo ir beveik nepajutom, kaip autobusas sustojo prie RŪTOS Klubu iš kur pradėjome šią smagią išvyką.

RŪTOS Valdybai už šią puikią pramogą esame labai dėkingi.

Buvęs

"LITO" VALDYBA IR KOMISIJOS

"LITO" Valdyba ir Komisijos posėdžiavo gegužės 27 d. ir pasiskirstė pareigomis:

Valdybos pirmininkas - Juozas BERNOTAS, vice - pirmininkas - Bruno BULO - TA, sekretorė - Alma DREŠERIENĖ, nariai: Henry DAUDERIS, Andrius GUSTAINIS, Rūta RUDINSKIENĖ.

Kredito Komisija: pirmininkas - Justas KIBIRKŠTIS, sekretorius - Vincas PIEČAITIS, narys - Jonas ADOMONIS.

Revizijos Komisija: pirmininkas - Robertas BERNOTAS, sekretorius - Juozas ŠIAUČIULIS, narys - Viktoras LUKOŠIUS.

"ADAMS" RESTORANAS

7633 La Salle Blvd., LA SALLE, P.Q.

Tel.: 365-8666

Sav. Ona Voroninkaitienė "Smoked meat" specialistė
ATDARAS 7 DIENAS PER SAVAITĘ.

Maurice Kaplan

Kailių Siuvėjas

Tel 767-6183 dabar pakeistas į: 288-9646

● Didelis pasirinkimas gatavų paltų
● Vasaros laiku saugojimas (Storage)
● Taisau ir remodeliuoju
● Siuvas ir patduodu

1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A
Montreal, P.Q. H3A 2G6

Tel: 288-9646

TONY PHOTO STUDIO

PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARRIAGE - WEDDINGS

5220 Queen Mary Rd. Suite 8

TONY LAURINAITIS

Montreal, P.Q. H3W 1X5

Tel.: 481-6608

TRANS QUÉBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS

Savininkas: JOHN OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5

Telefonas: 721-9496

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SÈVE St. MONTREAL, Que. H4E 2A8

Tel. 766-5827; 766-5830

SKYRIAI: 3907 A ROSEMONT BLVD. ir

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJA

KASOS VALANDOS

1475 DE SÈVE 3907 AROSEMONT ŠV. KAZIMIERO PAR.

Pirm. Antr. Treč. 9:00-3:00

Ketvirtadieniai 12:00-8:00 4:00-8:00

Penktadieniai 10:00-6:00 2:00-6:00

Sekmdieniais 10:30-12:30 10:30-12:30

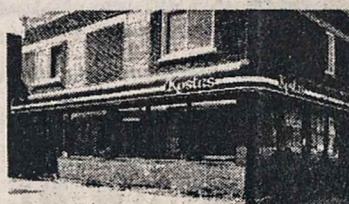
DUODAME VISUS BANKINIUS PATARNAVIMUS

AKTYVAS VIRŠ \$ 17,000,000. REZERVAS \$ 600,000.

DABARTINIŲ PROCENTŲ INFORMACIJA "LITE"

Vasaros sezono laiku nuo GEGUŽĖS 15 d. iki SPALIO 15 d. SEKMADIENIAIS "LITAS" bus uždarytas.

RESTORANAS KOSTAS

Įvairūs gėrimai

Specialybė - "BROCHETTERIE" -

Mėsa kepta ant iešmo. Vėsinama salė.

● Reception Hall ●

Priėmimų salė 2-me aukšte, talpina apie 120 asmenų, tinkama banketams, vedyboms ir kitiems susibūrimams.

6201 Bannantyne, Verdun

(coin Allard corner)

768-2707 - 768-9189

● Automobilių nuoma
● Naujų ir vartotų pasirinkimas
● Pardavimas ir
● Aptarnavimas

5987 Verdun Ave., Verdun, P.Q. H4H 1M6

Tel.: (514) 768-2551

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

● GAISRAS ● AUTOMOBILIAI ● ATSAKOMYBĖ ● GYVYBĖ ●
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA

6695 - 35th Avenue, Montreal H1T-3A6

TEL 727-3120 Namų 376-3781

Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių atsakomybės, gyvybės draudimas

Agentore veikia nuo 1945 m.

D.N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

Nekilnojamo Turto visapusiškas patarnavimas

PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q. H3N1R1

Tel. Business: 273-9181 Residence: 737-0844.

TEL.: (514) 767 - 4690

VINCAS PIEČAITIS

1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4

JONAS & CÔTÉ REALTIES

NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Dr. J. MALISKA

D. D. S.

DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS
1440 St. Catherine St. W.
Suite 600, Montreal, P.Q.

Tel. Bus.: 866-8235

Namų: 761-4675

Dr. Philip Stulginski

D.D.S.

Dantų gydytojas - chirurgas

8806 Centrale, coin corner 45e ave.
suite 209, 364-4658

Tel: 364-4658

M. CUSSON R. GENDRON VAISTINĖ

Atidaryta kasdien nuo 9 val. r. iki 10 val. v.

Šeštadieniai: nuo 9 val. r. iki 9:30 val. vak.

Sekmdieniais: nuo 10 val. r. iki 9:30 val. vak.

GREITAS, NEKAINUOJANTIS PRISTATYMAS

7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2

Tel.: 366-9742 ir 365-0505

Dr. A. S. POPIERAITIS

B.A. M.D. C.M. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)

MEDICAL ARTS BUILDING, 1538 Sherbrooke St. W. Suite 215,
Montreal, P.Q. TEL: 931-4924

NOTARAI

J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS

SUITE 2039, SUN LIFE BUILDING

1155, rue METCALFE, Montreal, Que., H3B 2V6

Tel. (514) - 871-1430